

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIV. letnik.

V Ljubljani, maj 1907.

V. zvezek.

Peta nedelja po veliki noči.

1. *Žalostni nasledki nezmernosti.*

V. Nezmerneževo grešno življenje.

Nezmernost je netilo vseh hudobij.
(Sv. Avguštin.)

Ganljiv prizor je bilo videti pred leti v kaznilnici Vechta na Nemškem. 81 kaznjencev je prišlo pred oltar v ondotni kaznilniški kapeli. Tam so kleče in solznih oči obljubili duhovniku Selingu, da se hočejo celo svoje življenje zdržati žgane pijače. Vsi so prišli, kakor so sami trdili, v ječo vsled žganjepitja.

Nezmerno vživanje pijače pa spravlja tudi dandanes veliko nesrečnežev v ječe. Saj ravno pijančevanje odpira na stežaj vrata raznim zločinom; pijančevanje provzroča neštevilne pregrehe in hudobije, zato pa imenujejo cerkveni učeniki to strast mater in vir vseh pregreh. Iz pijančevanja izvira res preveliko pregreh, o čemur se bote prepričali iz današnjega govora.

Pijanost ni le greh sam na sebi, saj pravi sv. Gregor: „Kdor ljubi nezmernost, nima le greha, marveč je goli greh.“ Nezmernost v pijači je poglavitni greh, ki rodi neštevilno drugih pregreh. „Nezmernost je mati vseh strasti, netilo vseh hudobij,“ tako piše sv. Avguštin. Razum in voljo potrebuje človek, da se more uspešno ustavljati sovražnikom svojega zveličanja. Seveda

ga mora pri tem tudi podpirati milost božja. Nezmernost v pijači pa je kriva, da človeku otemni razum in oslabi voljo. Pijanec je brez moči, da bi se vstavljal slabemu nagnjenju in zunanjemu zapeljevanju. Podoben je krmarju, ki je sredi morja izgubil krmilo. Pride vihar in valovi mečejo ladjo semintje. Tako mečejo tudi pijanca valovi strasti semintje in le prilike je treba in uda se največjim in najgršim pregreham. Le oglejmo si zapovedi božje in videli bomo, da je skoro ni zapovedi, katere bi ne prelomil pijanec.

Prva božja zapoved nam veli, da verujemo v enega Boga, upamo vanj, ga ljubimo in molimo. Kako pa pijanec spolnuje to zapoved? Vera mu je zoprna, ker ga opozarja na dolžnosti, ki jih ima do Boga, samega sebe in bližnjega, ker ga spominja na vsevednega in neskončno pravičnega Boga, spominja na sodbo in pa na kazen, ki ga čaka po smrti za njegovo grešno življenje. In pri marsikaterem vidimo, da je pijančevanje mati nevere. „Vera je iz poslušanja, poslušanje pa po Kristusovi besedi.“ (Rimlj. 10, 17.) Pijanec pa mrzi besedo božjo, le nerad posluša pridigo; če le more, ne pride k pridigi ali gre med pridigo v gostilno ali stoji zunaj cerkve. — Pijanec ne mara za molitev. Kolikokrat jo opusti vsled pijanosti! In če moli, je njegova molitev brez vrednosti in cene pred Bogom, ker je le ustna molitev. „To ljudstvo me časti z ustnicami, njih srce je pa daleč od mene.“ (Mat. 15 8.) — Pijanec tudi ne mara za svete zakramente.

V neki župniji so obhajali neko pobožnost. Vernikom, ki bi prejeli sv. zakramente, je bil podeljen popolni odpustek. Župnik je vabil župljane, naj se v obilnem številu vdeležé odpustka. Prejela sta izmed moških sv. zakramente samo dva starčka. Vzrok te mlačnosti je bilo pijančevanje, ki je bilo silno razširjeno v dotični župniji.

In če pijanec prejme sv. zakramente, ali je najti pri njem to, kar je neobhodno potrebno k vrednemu prejemu sv. pokore? Ali res obžaluje svoje grehe in svojo grešno navado? Ali ima resno voljo, poboljšati svoje življenje, ustavljati se hudemu nagnjenju, poželjivosti po pijači, ogibati se bližnje priložnosti v greh — gostilne in rabiti pripomočke, da se obvaruje greha? Pijanec se navadno ne želi poboljšati; hoče in zahteva le odvezo. Ne drži prav nič svojih sklepov, kajti na dan spovedi se že pogosto vpijani. Jeli potem njegova spoved dobra? Ne prejema

li božjeropno sv. zakramentov? Jaz ne obsojam nikogar, toda Gospod bo poslal strašen dan nad te nespokorjene grešnike po besedah sv. Pavla: „Dosti je, da so pretekli čas potratili po volji nevernikov, ki so živeli v poželjivosti, pijanosti, žrtju, pijančevanju . . . Toda odgovor bodo dajali njemu, ki je pripravljen soditi žive in mrtve.“ (I. Pet. 4, 3, 5.)

Druga božja zapoved prepoveduje skruniti božje ime. Kje pa slišiš več rotenja, preklinjevanja in celo bogokletstva, kakor med pijanci? Spolnujejo se še sedaj besede kraljevega pevca Davida: „Zoper mene so govorili, ki so sedeli pri vratih; in o meni pojejo, ki vino pijó.“ (Ps. 68, 13.)

In kaj bolj ovira posvečevanje nedelj, kar zapoveduje tretja božja zapoved, kakor ravno pijančevanje? Saj to je krivo, da opusti pijanec večkrat sv. mašo. Napije se v soboto ali pije tudi pozno v noč, zjutraj pa mu je slabo ali pa še ni prespal pijanosti, in tako ne more spolniti te božje zapovedi. Pogosto gre že pred mašo v gostilno in tam zasedi službo božjo. Če pa gre v cerkev, ne čuti nobene pobožnosti, je ves raztresen in razmišljen; njegovo nagnjenje ga vleče le v gostilno, kjer potem tudi preživi večino dneva Gospodovega. Tako torej posvečujejo pijanci nedeljo, dan Gospodov, ki ga je Bog odločil zase, v svojo čast! „Nedelja je dan Gospodov, toda gospod, ki ga pijanci časté, je alkohol. Dočim so ob nedeljah na Nemškem vse trgovine zaprte, so vrata na stežaj odprta pozno v noč alkoholu. To zahteva naš nedeljski počitek. Košček mesa ali kruha boš le težko dobil, toda opojne pijače je dovolj za žejna grla, samo da bi naše ječe ne ostale prazne.“ (Dr. Hoppe.) Ker se nedelja skruni še z raznimi pretepi, poboji in grehi nečistosti, in tega je predvsem krivo pijančevanje, nezmerno vživanje opojne pijače, zato res ne bomo kmalu vedeli, ali nedelja več koristi ali pa več škoduje krščanskemu življenju.

Oglejmo si četrto božjo zapoved! V sv. pismu beremo to-le: „Ako ima kdo trmastega in neukrotljivega sina, ki ne posluša povelja svojega očeta ali svoje matere, in, ko ga strahujeta, noče pokoren biti, naj ga primeta in peljeta k starešinam tistega mesta in k vratom sodbe, in naj jim rečeta: Ta najin sin je neukrotljiv in trmast, noče poslušati najinega opominjevanja, udal se je požrešnosti in razuzdanosti in nečistosti; ljudstvo mesta naj ga s kamenjem posuje in naj umrje.“ (V. Moj. 21, 18, 21.) Sv. pismo spravlja torej nepokorščino v zvezo z

nezmernostjo. To nam potrjuje tudi vsakdanja skušnja. Sin, ki se uda pijači, ne spoštuje, ne ljubi svojih staršev, se surovo in trmasto obnaša do njih, jih zasramuje in proklinja. „Kdor (pa) preklinja svojega očeta ali svojo mater, naj umrje; očeta in mater je preklinjal, njegova kri bodi nad njim,“ je zapovedal Bog že Mojzesu. (III. Mojz. 20, 9.) Otrok, ki je udan pijači, se pogosto spozabi v svoji pijanosti tako daleč, da svoje starše surovo pretepa, suva, meče po tleh, rani ali celo umori. Kolikokrat izžemajo otroci, pijači udani in izprijeni, svojim staršem grenke solze, jim belijo pred časom njih glavo in kopljejo prerani grob! Oče in mati trpita doma pomanjkanje, nimata potrebne hrane in obleke, sin pa poseda po gostilnah in po nepotrebnem zapravlja to, s čimur bi moral preživljati svoje starše.

Pa tudi starši pijanci pozabljajo dolžnosti, ki jih imajo do svojih otrok. Ne le da taki starši zapravljajo svojim otrokom premoženje, da jim ne preskrbé potrebne obleke, da zanemarjajo njihovo vzgojo, pijača jih popolnoma poživini, da so trdosrčni in brez ljubezni do svojih otrok. „Človek, ki se uda pijači, postane pravi satan. Britkost obupajoče žene mora pretresti vsakega srce, toda moževo srce je neobčutljivo, pogled na nedolžne, uboge in lačne otroke bi omečil trdo kamenje, samo očetovo srce ostane neganjeno. Ne solza, ne prošnja, ne molitev, ne kletev ga ne more ganiti.“ (Župnik Kapitza.)

Neka mati-pijanka je našla sina-pijanca, ki se je ravnokar obesil v hlevu. Ni odrezala vrvice, na kateri je visel, pač pa mu je najprej preiskala žepe. Našla je steklenico žganja, ki si ga je toliko privoščila, da se poleg obešenega sina zgrudila nezavestna na tla. — Neki mož-pijanec pride pijan domov, jed pa še ni bila pripravljena. Žena je ležala za smrt bolna na postelji, bližali so se ji že zadnji trenotki. Mož jo zmerja, preklinja, plane ves divji nad njo, jo vrže s postelje na tla, kjer konča uboga žena v malo trenotkih svoje mukepolno življenje.

In če svet dandanes odmeva od tožb o nesrečnih zakonih, slabih družinah, zanemarnjenih in spridenih otrocih, ali ni predvsem teh žalostnih razmer krivo pijančevanje? Dá, devet desetih vseh zakonskih preprirov, tri četrtine slabe vzgoje otrok je krivo pijančevanje. V družini pijancev ne morejo izrasti dobri otroci, saj „malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu.“ (Mat. 7, 18.) Družina pijancev je navadno zalega vse hudobije.

Koliko greši pijanec proti p e t i b o ž j i z a p o v e d i ! Ne bom govoril o tem, kako si pijanec uničuje svoje zdravje, nako-

puje razne bolezni in si krajša življenje, rečem le, da pijančevanje vodi pogosto v samomor. Nezmernost v pijači je često glavni vzrok samomorov, saj je dokazano, da se zelo veliko samomorov izvrši v napol- ali popolni pijanosti. — Ne bom tudi ponavljal, kako starši-pijanci spodkopujejo zdravje svojim otrokom, da morajo ti vsled nezmernosti staršev v prezgodnji grob, ali če ostanejo pri življenju, potem nosijo celo življenje na sebi žalostno dedščino svojih staršev-pijancev: bolehnost, telesno pohabljenost, slaboumnost in pa nagnjenje do pijače. Omenjam le slab zgled, ki ga dajo starši-pijanci svojim otrokom in jih tako pohujšujejo in zavajajo v greh. Otroci sicer zaničujejo očeta-pijanca ali mater-pijanko, toda pogosto jih posnemajo. Saj vidimo, kako se posebno sinovi vdajajo pijančevanju in kako jih ta strast peha v razne hudobije, pregrehe in zločine.

Že sv. pismo pravi, da človek v pijanosti pozablja na pravico. (Preg. 31. 4.) — Aleksander Veliki je v pijanosti umoril svojega najboljšega prijatelja Klita, ki mu je rešil nekoč življenje. — Kolikokrat se ponavlja ta hudobija tudi v današnjih dneh. Človek v pijanosti ne pozna človeka, ne loči med prijateljem in sovražnikom in nima nobenih ozirov do svojih bližnjih. Zato pa gledamo žalostni sad pijančevanja: prepire, poboje in pretepe, ki se začno večinoma pri pijači. Da, ko bi imeli vsa trupla pobitih skupaj, ali bi ne izgledalo kakor na bojnem polju. Le ta razlika bi bila, da na bojišču padajo le krepki možje in mladeniči, tukaj pa bi gledali tudi starčke, žene in tudi otroke kot žrtve pijanosti in ubojev. Takih žalostnih zgledov o pobojih in pretepih nam poročajo časopisi dan za dnem. In potem mislite še na otroke, ki so izgubili pri tem očeta, vdove, ki so ostale brez mož, na starše, ki so v poboju izgubili sina, ki bi jim bil opora v življenju — ali ni potem pijančevanje strašna pregreha, katere ne moremo dovolj studiti.

Poglejmo še **e s t o b o ž j o z a p o v e d**, ki nam zapoveduje, da smo sramežljivi in čisti na duši in telesu! In kdo se večkrat pregreši zoper čistost, kakor pijanec? — Noe se je ohranil čistega pred vesoljnim potopom, dasi je živel med pokvarjenimi ljudmi. Po potopu pa se je v pijanosti nesramno odgrnil, kar je bilo njegovemu sinu Kamu v pohujšanje. — Lot se je obvaroval čistega v Sodomi, ko pa se je pozneje vpijanil, je grozno prešestoval. — Kje pa slišiš dandanes več slabega, umazanega govorjenja, kje vidiš več pohujšljivega obnašanja, kakor ravno pri

pijanih ljudeh. Drugače pa tudi biti ne more. „Kjer je pijanost, tam je nečistost. Zato pa pijanca ne bom imel nikoli za čistega,“ tako govori sv. Hieronim. In sv. Ambrož piše: „Pijanost podžiga nesramnost.“ Kdor je vdan nezmernosti, je vdan tudi nečistosti. In ker je dandanes pijančevanje toliko razširjeno, ker se posebno mladina vdaja tako lahkomišljeno nezmernosti, potem se ni čuditi, da se tudi lahkomišljeno vdaja nesramnosti. Vprašamo le, ali se ne stori prvi greh zoper sv. čistost največkrat vsled nezmerno vžite pijače? Ali se zapeljivec ne poslužuje največkrat pijače kot najboljšega sredstva, da bo mogel nasititi svojo požljivost? Kdaj se stori največ pregreh zoper sv. čistost? Ali ne v nedeljah in praznikih, ko se največ pije? Ali se ne prelomi tudi zakonska zvestoba vsled pijanosti?

Kaj naj rečem o ostalih zapovedih? Pijanec k r a d e svojim otrokom, ker jim zapravlja dedščino, ki bi jim jo moral zapustiti; krade svoji ženi, ker ji zapravlja njeno premoženje; krade tudi soobčanom, ki ga morajo potem, ko vse požene po grlu, preživljati. Pijanec pa krade pogosto tudi čast svojemu bližnjemu in mu j e m l j e d o b r o i m e.

Iz vsega tega torej vidite, da pijanost odpira na stežaj vrata do vseh pregreh in strasti. Varujmo se te pregrehe! Kajti lažje je varovati se te strasti, kakor pa opustiti pijančevanje. Zato pa vam kličem z apostolom Pavlom (Rimlj. 13, 13): „Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti.“ Amen.

J. Traven.

2. Šmarnica — naša podoba.

(Priložnostni govor za pričetek Šmarnic.)

Cvetlice so se prikazale v naši deželi.

Vis. pesem. 2, 12.

Po dolgotrajni, neprijetni zimi so zavele mehke pomladanske sapice, griči so ozeleneli in livade, in cvetlice so se prikazale. Vsa narava je oživiljena, zapuščeni travniki in pusti bregovi so se izpremenili v rajske vrtove, polne pisanega cvetja. Kar lepega in ljubeznivega nam pa Stvarnik podeljuje vsako pomlad, to sveta Cerkev poklanja Kraljici nebes in zemlje, Mariji Devici. Cel mesec majnik namreč je odbrala v njeno slavo in češčenje in tudi Ma-

rijini oltarji po cerkvah so ozeleneli ta mesec, in cvetlice so bujno pognale ob njenih prestolih. Oživljeno zelenje in cvetje krasi in povišuje nebeško Kraljico, in od cvetlic se hočemo učiti tudi mi častiti in poveličevati svojo nebeško Gospo. Izberimo si danes izmed obilnih cvetlic, ki krase Marijine oltarje v prelepem mesecu majniku, le ono, po kateri se imenuje Marijina pobožnost tega meseca, namreč šmarnico. Ti pa kraljica majnika, podeli nam pomoč, da postanemo mi zares šmarnice pred tvojim oltarjem, kakor si Ti naša šmarnica, saj ti poje lepa pesem:

Šmarnica si majnika,
vseh cvetlic, najlepš' cvetlica,
kar jih celi svet ima.

Preden si ogledamo ljubeznivo cvetlico šmarnico samo, poglejmo, kje ona raste?

Šmarnica se dobi ob potokih ali pa v gozdih. Torej v samotnih krajih raste ta cvetlica. Pri cestah, ob shojenih potih je ni najti. Saj bi pa tam tudi ne mogla uspevati. Kako bi mogla pri cesti v vednem prahu ohraniti svojo snežnobelo oblačilo? Ob deževnem vremenu bi jo umazalo blato, ki leti izpod koles, ki drdrajo po cesti, ali bi jo kdo ob potu pohodil v tla, jo umazal, strl, in jo poškodoval, da bi jela veneti in bi naposled usahnila. Ali bi jo morda kdo lahkomisljeno utrgal, bi se nekoliko časa, dokler je namreč še sveža, ž njo kratkočasil, veselil se, njenega prijetnega vonja, ko bi pa usahnila, in utrgana pač hitro usahne, pa bi jo odvrigel, in bi se še niti ne ozrl, kam je padla zvenjena revica.

Glejte, predragi, cvetlice šmarnice zaljšajo Marijino podobo, mi vsi pa, sosebnost pa še ve, krščanska dekleta, ki klečite okrog Marijinega oltarja, pa moramo kot žive šmarnice, ki imajo dušo in srce, zaljšati in poveličevati ne le podobo Marijino, ampak njo, nebeško Kraljico samo. Toda, ako hočemo, da bomo pred Marijinim prestolom lepe, bele čvrste šmarnice, moramo hoditi semkaj iz s a m o t e. Oni kristjani, ona dekleta, ki so povsod v družbi, niso podobne ponižni šmarnici in tudi nimajo spoštovanja pri dobrih ljudeh. Kako naj dopadejo potem Mariji Devici, ako še celo ne ugajajo poštenemu človeku! Take zvenjene šmarnice bi ne bile v lepoto in kras Marijinemu oltarju, ampak kazile bi še drugo lepšavo, in bilo bi bolje, da jih ni na oltarju.

Glejte, tako vsak grešnik kazi družbo vernikov, zbrano pred Marijinim oltarjem. Zato pa naj vsak, kdor hoče biti ta mesec lepa šmarnica pred oltarjem nebeške Kraljice in dopadljiv svoji nebeški Materi, prejme takoj sv. zakramente. Tamkaj v spovednici ti bo mašnik, nebeški vrtnar, odpustil grehe, da boš kakor presajena šmarnica, in tu pri angelski mizi prejmeš moč v zauživanju telesa in krvi Jagnjeta božjega, da boš potem cel majnik lepšal oltar Marijin.

Pa ne samo ti, temveč mi vsi hočemo ta Marijini mesec prejeti sv. zakramente. Tega nas uči tudi šmarnica. Ona raste ob potoku, ona raste v gozdu. Zakaj pa tam? Zato, ker je tam dosti moče, dovolj vlage, da nikdar ne usahne, da lahko krepko poganja in se močno razvija. Tudi nam ni dovolj le samota; naša duša potrebuje vlage m i l o s t i b o ž j e, ki jo prejme v svetem obhajilu; potem bo krepko odganjala šmarnice vsakovrstnih čednosti. Torej k spovedi, večkrat k spovedi! četudi nimamo velikih grehov, pa pojdemo k spovedi ne toliko zaradi grehov, kot zaradi sv. obhajila, da nam ne poide moča in nam začne pešati naša šmarnica ali nam celo ne usahne. Kako lepo govori sv. pismo: „Blagor človeku, ki ljubi postavo Gospodovo, in je enak drevesu, ki je zasajeno ob potokih in daje sad ob svojem času in njegovo listje ne obletuje.“

Nekaj posebnega opazujemo tudi, kadar iščemo šmarnice. Kjer najdemo le e n o, gotovo jih v obližji najdemo še m n o g o, kjer pa ni videti nobene, se zaman trudimo dobiti le kak listič šmarničin. Tudi to je nauk za nas. Šmarnica raste torej v samoti, vendar pa ne sama, temveč več jih je skupaj. To je kakor kak samostan, kjer žive ločeni od sveta sveti možje skupno, kjer žive skupno pod eno streho pobožne, nedolžne device, Bogu posvečene redovnice. In tako je po božji volji. Saj pravi Bog že v začetku stvarjenja: „Človeku ni dobro samemu biti.“ In pridigar v stari zavezi modro govori: „Gorje samemu, zakaj, če pade, ga nima, da bi ga vzdignil.“

Zato pa tudi mi priporočamo d o b r e d r u Ź b e m ō Ź in žena, družbe Marijine za mladeniče in dekleta, da tako ločeni od hudobne tovarišije, vendar združeni med seboj, cveto kot lep šmarnični šop, Mariji v čast, sebi v veselje, celi župniji pa v lep zgled. Ali pa ni res dobra Marijina družba s svojimi svetinjcami tukaj v cerkvi podobna lepemu cvetečemu šmarničnemu šopku na Marijinem oltarju?

Zdaj si pa oglejmo šmarnico samo! Izmed zelenega listja se dviga kvišku stebelce, ki je na vrhu lepo upognjeno, in nosi pet, šest ali sedem belih cvetkov.

Kvišku se dviga šmarnično stebelce. Kvišku, proti nebesom, se mora dvigati tudi naše srce. Rasti moramo, ne samo v starosti, temveč vedno tudi „v modrosti in v milosti pri Bogu in ljudeh.“ Kvišku, ne po tleh naj raste šmarnica v našem srcu, po besedah sv. Pavla: „Naše prebivanje je pa v nebesih, odkoder tudi zveličarja čakamo Gospoda našega Jezusa Kristusa.“

Akoravno pa šmarnično stebelce klije proti nebu, je vendar ob vrhu lepo uklonjeno. To me spominja na besede našega božjega Učenika: „Kadar storite vse, kar vam je zapovedano, recite: Nepridni hlapci smo, storili smo, kar smo bili dolžni storiti.“ Bodimo ponižni pred ljudmi in pred Bogom, ker: „Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje milost,“ piše sv. apostol Jakob.

S svojo pokončno rastjo in z uklonjenim vrhom nas spominja tudi šmarnica na našo dvojno domovino. „Vzemi zemlja, kar je tvojega, Kristus naj sprejme, kar je njegovega; meso je iz zemlje, duh pa je od zgoraj vdihnjen,“ tako bode molil duhovnik, ko nas bodo na pokopališču spuščali v jamo, polagali na naše zadnje počivališče. In le to dvojno domovino imejmo pred očmi, ako hočemo kdaj dospeti v večno nebeško domovino. Glejmo v zemljo in bodimo ponižni! In kako bi ne bil ponižen, če slišiš svojega Stvarnika: „Prah si, in v prah se boš povrnil.“ Morda si zdaj res lep in ljubezniv kot tiha šmarnica, toda kot šmarnica si priklil tudi ti iz prsti in dobivaš živež s šmarnico iz zemlje.

Oziraj se pa tudi z zaupanjem v domovino svoje duše! V solzni dolini smo, v stiskah in težavah. Kakor nad šmarnico ob vodi in v gozdu pride povodenj, sneg in vihar, tako prihajajo nad nas bridkosti in trpljenje; toda ne uklonimo se, s šmarnico dvigujmo zaupno svoj pogled tje gor, kamor je šel naš ljubi Zveličar nam pripraviti večna bivališča.

Torej gor v nebo in dol na zemljo naj bo navadno uprto naše oko; lahkomišljeno okrog sebe se ne ozira pameten kristijan, še manj dobro, pobožno dekle. Kam pripelje lahkomišljeno oziranje, naj nam bo v svarilen vzgled naša prva, nesrečna mati Eva, ki je po radovednem ogledovanju prepovedanega drevesa in sadu se zapletla v pogovor s satanom in nas vse spravila v

nesrečo; posnemajmo pa Marijo Devico, ki se je zatopljena v molitev prestrašila celo nebeškega glasu božjega poslanca velikega angela Gabriela. Učimo se pa tudi od nebeškega Učenika, o katerem se mnogokrat bere, da je povzdigoval svoje oči k nebu, ali jih povešal na zemljo; učimo se od njega, ki je pripustil, da ga je skušal hudobni duh prvič in drugič, toda tretjič mu je poln srda zaklical: „Poberi se satan!“ Hotel ga je namreč satan z razkazovanjem in ogledovanjem zemeljskih lepot zapeljati, da bi njega molil. Toda Gospod se ni oziral, temveč zapodil je hudobnega duha od sebe v peklensko brezдно, in pristopili so angeli in mu stregli. Tudi mi zatajajmo svoje oči, in angeli božji nam bodo stregli in vživali bodemo v svojih srcih mir, ki ga svet ne more dati.

Tudi šmarnični c v e t o v i so pomenljivi. Beli so. Bela barva nas spominja n e d o l ž n o s t i. Tudi mi smo prejeli pri sv. krstu belo oblačilce nedolžnosti in čistosti, ki naj je neomadežano prinesemo pred sodnji stol božji kot svatovsko oblačilo za večno nebeško pojedino. Varovati moramo to tako preprosto belo, vendar pa najlepše oblačilo, da pridemo kdaj v nebesa, ker nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo, temveč le „oni, ki so čistega srca, bodo Boga gledali.“ Ako pa hočemo ohraniti oblačilo svoje duše in svojega srca čisto in lepo, je pa treba, da ne skrbimo preveč za obleko svojega telesa. Znanó je dovolj, da ona mladina, ki ima posebno veselje za pisano, rožasto, živo obleko, navadno malo ali nič ne varuje bele obleke svoje nedolžnosti, jo zgodaj umaže, raztrga ali popolno izgubi in zapravi. Tedaj, ko se je bil Zveličar spremenil na gori Tabor, in so bila njegova oblačila b e l a kot sneg, tedaj se je oglasil nebeški Oče: „To je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadenje.“ Tako se tudi nad teboj, ljubi moj otrok, dragi mladenič, dobra dekle, ako imaš b e l o obleko nedolžnosti, razlega glas tvojega nebeškega Očeta: to je moj ljubi otrok, moj ljubi sin, moja ljuba hči, nad katerimi imam dopadenje. Ako si pa zapravlil belo oblačilo nedolžnosti, in se skrivaš kakor Adam pred božjim obličjem, tedaj se pa čuje drug glas nebeškega Očeta, pretresljiv, strašen glas, ki se je čul pred vesoljnim potopom, namreč: žal mi je, da sem vstvaril človeka na zemlji, žal mi je, da sem vstvaril tega porednega otroka, žal mi je, da sem vstvaril tega hudobnega mladeniča, žal, da sem vstvaril to pohujšljivo dekle, tega izgubljenega moža in očeta, to slabo ženo, to ničvredno mater. Po-

stojmo in čujmo, kakšen glas nebeškega Očeta odmeva nad našimi glavami?

Brez pomena tudi ni, da ima šmarnični cvet podobo z v o n č k a. To nas uči, da naj ne dajajmo samo lepega zgleda s svojo nedolžnostjo, temveč napeljujmo tudi svojega bližnjega z b e s e d o k lepemu življenju. Oj, čudovit je glas zvona! Zapoje zvon, sto in sto rok poseže po pokrivalu, sto in sto kristijanov se odkrije; zapoje zvon, sto in sto rok napravi sv. križ; zapoje zvon, sto in sto kolen se prikloni, sto in sto rok trka na prsi. Zapoje zvon, sto in sto vernikov vstane z ležišča, sto in sto nog hiti v svetišče k službi božji. Res, čudovit je glas posvečenega zvona!

Ali ni tudi kristijan kakor posvečen zvon? Saj je bil pri sv. krstu maziljen s sv. oljem in s sv. krizmo. In glas tega zvona, tvoja beseda, dela tudi čuda v tvoji hiši, v tvoji družini, v domači vasi in župniji. Sam Bog ve, koliko si jih k dobremu vspodbudil, koliko o pravem poučil, koliko si jih hudega obvaroval, ako si govoril besede modrosti.

Kristina, poznejša kraljica sicilijanska, je kot mala in mlada deklica vzela vsak večer v roko mal zvonček in je hodila doma v gradu od hodnika do hodnika in zvončkala. S tem je vabila vse grajske prebivavce, gospôdo in posle, k molitvi sv. rožnega venca.

Tako vabi tudi ti z svojo besedo kakor z zvončkom domače k skupni molitvi, vabi k dobrim delom, vabi k domači in cerkveni službi božji.

Kadar se razcveta šmarnica, tedaj se prikazuje in odpira cvet za cvetom, drug za drugim, vsi zvončki, vsi enako beli. Zdi se mi kakor bi bila krščanska mati taka šmarnica, cvetovi pa njeni otroci. Vsi pri hiši so enako nedolžni, vsi enako dobri, kakor prvi, tako drugi, tako tretji in tako dalje. Vidi se, kakor bi se vsi ravnali po prvem cvetu. Tako naj bo v družini. Starši naj skrbe, da bo prvi otrok dober in nedolžen in po prvem se bodo ravnali drugi. Ganljivo je videti prve sinove, prve hčerke, kako vodijo svoje bratce in sestrice v cerkev, kako pazijo na nje pri molitvi, pri službi božji in kako se mlajši ozirajo na nje in se ravnajo po njihovem zgledu. Ali niso to zvončki, cvetovi na cvetlici šmarnici? Ko dopolni prva deklica štirinajsto leto, prikaže se ji Marijina svetinjska na nedolžnih prsih, čez leto drugi in tako dalje tretji in četrti. Ali se ne razvijajo tako cvetovi na

šmarnici? Tudi v tem posnemajte šmarnico, da bo vsak starejši sin zgled in varih svojega mlajšega bratca, vsaka starejša hči vzgled in vodnica svoji mlajši sestrici.

Pokazal sem vam šmarnico in jo postavil vam v zgled. K sklepu naj vam še omenim, da se šmarnica kakor druge cvetlice rabijo lahko v različne namene. Te zaljšajo in krasijo oltarje in svete podobe, druge se spletajo v vence za slavnosti cerkvene ali posvetne, zopet druge lepšajo gostije in pojedine, nekatere najdemo v nedriji deklet ali pripete na prsi ali na klobuke mladeničev. Katera raba cvetlic se vam zdi najlepša? Meni se zdi, da je za cvetlico največja čast, ako sme krasiti oltar Marijin, ako sme stati ob tabernaklju Gospodovem. Naj bode torej vsaka hiša v župniji kot lepa bela šmarnica, vse pa se zbirajte tu pred Marijinim oltarjem, povezane z vezjo ljubezni v ljubeznjiv šopek, duhteč v slavo nebeške Kraljice. Svet, ko se navžije lepote in vonjave cvetlic, jih odvrže; Marija Devica pa nas ne bo zavrgla, ako bomo cveteli v njeno čast in slavo, tudi tedaj ne, ko nas bo starost ovenela, temveč presadila nas bo iz te solzne doline tje gor v rajski vrt, kjer bomo pred njenim nebeškim prestolom cveteli in duhteli v neskončni blaženosti od vekomaj do vekomaj. Amen.

Ferdinand Gregorec.

Križev teden.

Ljubezen do bližnjega nam naklanja božji blagoslov.

Je-li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober. Mat. 20, 15.

V različnih dnevnih časih je najemal znani evangeljski gospodar delavce, in jih pošiljal v svoj vinograd, na večer pa je naročil svojemu oskrbniku, naj plača vsem enako, po denarju, kakor se je zmenil s prvimi. Ker so prišli pri plačevanju zadnji prvi na vrsto in prejemale po denarju, menili so oni, ki so prišli že zjutraj zgodaj na delo, da bodo več dobili. Ko so pa tudi ti dobili le po denarju, kakor so se bili zmenili, so godrnjali, ne, da bi sami premalo dobili, temveč ker so zadnji ravno toliko dobili kot oni. Ko gospodar to zve, stopi k enemu izmed nezadovoljnežev, ter mu reče: „Priatelj, ne delam ti krivice, ali se

nisi za denar z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega, in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripuščeno storiti, kar hočem. Je-li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?“ Dragi moji, ali ne veljajo te-le besede po vsi pravici tudi nam? Ali ne čutimo nekaj v srcu, ako vidimo, da se bližnjemu tudi dobro godi? Sosebno, če se nam zdi, da on manj trpi, manj dela in se trudi, kot se moramo mi; ako se nam zdi, da on manj moli, in je sploh dosti slabši kristjan kot smo mi. Glejte to-le čuvstvo v srcu se imenuje nevoščljivost in ta nevoščljivost gospodarju nebes in zemlje in našemu gospodarju ni ljuba, in očita jo nam z besedami: „Je-li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober.“ Ta naša nevoščljivost je tudi kriva, da nam nebeški Oče v vsi svoji dobroti ne dá, kar bi nam rad dal. Zato vam hočem danes povedati, kako Bog uči in kaže, da mu je ljubo, ako mi tudi svojemu bližnjemu dobro želimo in po svoji moči dobro storimo. Oče nebeški blagoslovi moje besede!

Najrajši nas Bog usliši v naših potrebah, ako mi tudi bližnjemu dobro privoščimo, mu radi pomagamo in tudi za njega pomoči in dobrot prosimo. Tedaj nas Bog rad usliši in pomaga našemu bližnjemu in z njim tudi nam, saj govori v sv. pismu naš Gospod Jezus Kristus, da nebeški Oče „daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in dá dežiti na pravične in krivične.“

Očaku Abrahamu se je prikazal Bog v družbi dveh angelov. Abraham jih je prijazno pogostil in naposled spremil proti Sodomu in Gomori. Na tem potu mu je Gospod povedal, da misli te mesti radi hudobije prebivalcev pokončati. Abraham pa je prosil za mesti in za ljudstvo, da naj jih Gospod zaradi pravičnih ne pokonča vseh skupaj. Rekel mu je: „Ako bi bilo petdeset pravičnih v mestu, bodo tudi ti pokončani?“ Prosil je za nje, in Gospod mu je odgovoril: „Ako najdem v Sodomu le petdeset pravičnih po mestu, bom prizanesel vsemu kraju zavoljo njih.“

Toda usmiljeni Abraham ni odnehal še dalje prositi za hudobne svoje sosede. Od petdeset sta prišla z Gospodom na petinštirideset, od petinštirideset na štirideset, na trideset, na dvajset, na deset. Deset bo pa vendar pravičnih v celem mestu, si je mislil dobri Abraham in je nehal prositi Gospoda. Toda tudi deset jih ni bilo in mesto je bilo pokončano z ognjem in žveplom. Ko bi bil Abraham vedel, da so samo štirje pravični v mestu, bi bil prosil gotovo še dalje, in Gospod bi bil morda na njegovo prošnjo tudi zaradi štirih pravičnih prizanesel grešnemu mestu.

Glejte toliko premore pri Bogu naša prošnja, kadar prosimo za varstvo in srečo svojega bližnjega!

Isto nam priporoča tudi sv. apostol Jakob, rekoč: „Molite drug za drugega, da boste ohranjeni. Veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega.“

Posebno si pa še naklonimo božji blagoslov, če ne želimo samo tudi svojemu bližnjemu dobro in molimo za njegovo srečo in blagostanje, ampak mu tudi od svojega radi podarimo. Zgled nam je v d o v a v S a r e p t i. (III. Kralj. 17, 9.)

Zopet druga zgodba iz sv. pisma stare zaveze nam pa kaže, kako Bog prizanaša staršem, zaradi nedolžnih otrok. (Zgodba: Bog prizanesse mestu Ninive. — Gospod je Jonu povedal vzrok svojega prizanašanja, rekoč: „Jaz naj bi ne prizanesel Ninivam, velikemu mestu, v katerem je več ko stoindvajset tisoč ljudi, ki ne vedó, kakšen razloček je med njih desnico in levico, to je otrok.“ (Jona, 4, 11.)

Glejte, krščanski starši, kako trdno morete biti prepričani, da vas bo Bog obvaroval nesreče in vam dal vsakdanjega kruha, ako ga prosite zanj zato, da ga bode mogli dajati svojim otrokom, ko vas ga bodo prosili.

Oče, mati, prosi torej zaupno Boga blagoslova pri tvojem delu zato, da bosta mogla preživeti svoje otroke in jim pripraviti vsega, kar jim je potrebno za dušno in telesno izobrazbo in z vso gotovostjo se smeta zanašati na usmiljenje Gospodovo.

To je nekaj zgodb iz stare zaveze. V novi zavezi nas pa uči prav prositi najprej Marija Devica. Bila je z Jezusom na svatbi v Kani galilejski. Vino je pošlo, in Marija pravi svojemu Sinu: Vina n i m a j o. Ni rekla: Nimamo, ampak: Nimajo. Ni prosila za sebe, temveč samo za druge svate. In Gospodu je bila ta njena prošnja za druge tako všeč, da je storil svoj prvi čudež na svatbi, izpremenil vodo v vino, akoravno njegova ura še ni prišla.

Gospod sam pa je tudi, ko je učil apostole in po njih nas moliti, rekel, da naj molijo tako-le: Daj n a m danes naš vsakdanji kruh. Torej ne samo za sebe, ampak tudi za vse naj prosimo vsakdanjega kruha, to je nauk Gospodov, to je želja in volja njegova, in to tudi takrat, kadar molimo posamezno.

Sv. mati katoliška Cerkev razume to željo svojega božjega začetnika, zato nas zbira ta p r o š n j i t e d e n dan za dnem, da vsa župnija združena, vsi za vsakega in vsak za vse, prosi nebeškega Očeta, česar potrebujemo za dušo in telo.

In ljubezen do bližnjega je priporočal vedno nebeški Učenik. Ljubezen pa gojimo le tedaj, ako bližnjemu dobro želimo in po moči dobrote skazujemo.

Iz sv. evangelija tudi spoznamo, kako rad je vedno naš Zveličar vselej uslišal one, ki so prosili za svojega bližnjika. Tu ga slišimo govoriti stotniku, ki ga je prišel prosit za bolnega hlapca: „Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgôdi.“ Tam zopet odgovarja kraljiču očetu, ki ga prosi za na smrt bolnega otroka: „Pojdi, tvoj sin živi.“ Zopet ga vidimo, da gre na prošnjo v Jajrovo hišo in oživi žalostnemu očetu mrtvo hčerko, in ga slišimo govoriti kananejski ženi, proseči ga za svojo obsedeno hčer: „O žena, velika je tvoja vera. Zgôdi se ti, kakor hočeš.“

Sosebno so se dopadli Jezusu oni možje, ki so prinesli mrtvoudnega človeka. In ker je Jezus videl njih vero, je rekel: „Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.“ Zaradi vere in ljubezni sosedov je Zveličar bolnega siromaka ozdravil in mu odpustil grehe.

Pa tudi pozneje v vseh časih krščanstva je Bog posebno ljubeznivo pokazoval svoje dopadenje nad onimi, ki so imeli v srcu ljubezen do bližnjega in jo kazali v dejanju.

V življenju sv. Pavla puščavnika beremo to-le zanimivo dogodbo: Ko je bil ta sveti mož stointrinajst let star, tedaj ga je obiskal devetdesetletni puščavnik sv. Anton. Ko sta se pogovarjala o kraljestvu božjem, prileti krokar in prinese cel hlebec kruha v kljunu. Ko odleti, pravi sv. Pavel: Glej, Gospod nama je poslal kosilo. Šestdeset let je že, odkar dobivam vsak dan pol hlebca, zdaj sva pa dva, je pa Gospod podvojil hrano. In šla sta k studentu in se okrepčala, nato Boga zahvalila in celo noč hvalnice Bogu prepevala. Da je mogel sv. Pavel postreči svojemu tovarišu, poslal mu je sam Bog čudežno kruha.

Podobno se bere v življenju sv. Frančiške, rimske vdove. Nekoč so imele v samostanu le nekoliko skorjic kruha, ki bi komaj zadostovale za tri sestre, pa na njeno prošnjo jih je Bog tako blagoslovil, da se je nasitilo petnajst sester in je še za celo košaro kruha ostalo. Drugokrat je s samostanskimi setrami nabirala drva pred mestnimi vrati. Bilo je meseca januarja, in vendar je ona sestram ugasila žejo z jagodami novega grozdja, ki je na njeno prošnjo za sestre v zimi s trte poglalo.

Pa tudi v novjšem času Bog mnogokrat čudovito pomaga onim, ki imajo skrb in ljubezen do potrebnega brata. Na Francoskem je l. 1859 blaženo umrl goreč duhovnik, zveličani Janez Vianej. Vnet za svoj poklic je bil tudi iz srca usmiljen do ubogih sirot. Ustanovil je zavod, kamor je sprejemal osirotele otroke.

Nekoč jih je imel osemdeset v tem zavodu, denarja pa nič, in in žita tudi ne. Nobeden dobrotnikov, na katere se je v takih stiskah obračal, mu sedaj ni pomagal ali pomagati mogel. Vianej sam je že mislil, da ga je zdaj Bog zapustil, in obšla ga je globoka žalost. V tej stiski se spomni, da je bil že enkrat na priprošnje sv. Frančiška Regis rešen iz enakih težav. Zato vzame svetinjo tega svetnika in jo nese v žitnico in jo dene ondi v peščico še tam se nahajajočega žita. Drugo jutro pride prednica zavoda in z žalostjo pove, da ni nikakega živeža več v zavodu. Vianej odvrne jokaje: „Zdaj nam pa ne preostaja drugega, kot sirote odpustiti.“ Toda preden je to storil, poda se še s prednico v žitnico. Tresoč se odpre duri, pa o čudo, žitnica je polna žita. V hipu se je to zvedelo po vasi, staro in mlado je prihitelo gledat čudežno žito. Mlinar, ki je to žito mlel, je dejal, da ni nikdar v življenju videl tako lepega žita. Kaj ne, čudovito, toda potrjeno kot resnično od onih, ki so to videli na lastne oči.

Iz povedanega smo lahko spoznali, da nam ni skrbeti, kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Saj ve naš nebeški Oče, da vsega tega potrebujemo. Toda vsakateri izmed nas mora tudi vedeti, da vsega tega potrebuje tudi moj bližnji, moj sosed, moj prijatelj in moj sovražnik in s prav dobrim premislekom naj moli danes in vsak dan: Daj nam, ne samo meni, naš vsakdanji kruh. Amen, *Ferdinand Gregorec.*

Praznik vnebohoda Gospodovega.

1. Žalostni nasledki nezmernosti.

VI. Nezmernež in večna sreča.

Pijanci ne bodo posedli nebeškega kraljestva. I. Kor. 6, 10.

Današnji praznik nam živo kliče: Trudimo se za nebesa, da bomo uživali z Jezusom v nebesih večno srečo. O, da bi dosegli vsi tukaj zbrani ta svoj namen! Govoriti pa hočem danes zlasti tudi onim, ki kažejo najmanj prizadevanja in skrbi, da bi dosegli to srečo.

Neki pijanec se je opotekal po cesti. Bil je toliko pijan, da je zgrešil pot domov. To ga vjezi, jame strašno preklinjati, slednjič pa vpraša človeka, ki ga je srečal: „Povejte mi, — pot sem zgrešil — kam grem.“ „V pogubljenje,“ odgovori oni. Nesrečneža

zadene ta odgovor, gleda nekaj časa srpo predse in potem reče: „Dà, to je resnica!“ — „Pojdite z menoj,“ pravi oni mož prijazno, „spremim vas domov.“ Šla sta. Beseda „v pogubljenje“ ni šla onemu pijancu več iz spomina — in od tedaj ni pokusil nobene kaplje žganja več.

V pogubljenje, v večno nesrečo peha nezmernost svoje žrtve. Kdor se uda nezmernosti v pijači, postavlja v nevarnost svoje zveličanje. Bog sam, večna resnica, ki ne more ne goljufati in ne goljufan biti, ostro obsoja nezmernost in jasno govori, da pijanec ne bo dosegel večnega življenja. Pa tudi vsakdanja izkušnja nas uči, da se pijanec le redkokdaj izpreobrne in dobro pripravi za pot v večnost. Zato pa bom danes govoril o tem, da je nezmerno pijančevanje velika pregreha, katero Bog prepoveduje in jo cerkveni učenci ostro obsojajo, kar jemlje človeku upanje na srečno večnost.

Ko bi pijančevanje uničilo le časno srečo, ko bi škodovalo človeku le na telesu in minljivem premoženju, bi mu ostalo vsaj upanje na drugo, boljše življenje. To upanje na lepšo prihodnost bi mu pomagalo prenašati časno gorje. A ravno upanja na boljšo prihodnost pijanec nima. Kdor se je namreč zamotal v mrežo te strašne strasti, se je skoro ne more ali pa tudi noče rešiti več. Ako si človek s pijančevanjem vzame pamet, dela iz pametnega človeka norca, se poniža pod brezumno žival, uniči si svoje nadnaravno življenje, zapre si nebesa in si nakoplje večno kazen. Res je pijančevanje dandanes že tako prišlo v navado, da ga ljudje nimajo skoro več za greh. Toda naša sodba se ne sme ravnati po tem, kaj sodijo ljudje o nezmernem popivanju, marveč potem, kaj pravi Bog o nezmernosti in kako jo obsoja.

Bog pa že v starem zakonu ostro obsoja nezmerno uživanje. O potrpežljivem Jobu in njegovih sinovih pravi sveto pismo: „In njegovi sinovi so hodili ter so gostovanje po hišah napravljali, sleherni ob svojem dnevu. In so poslali ter poklicali svoje tri sestre, da so z njimi jedle in pile. In kadar so bili dnevi gostovanja zaporedoma pretekli, je Job k njim poslal in jih je posvečeval ter je o svitu vstajal in je žgavne daritve za vsakega opravljal. Rekel je namreč: Morebiti so moji sinovi grešili in Boga v svojih srcih žalili. Tako je delal Job vse te dni. (Job 1, 4, 5.) Job se je torej bal, da pri pojedinah ni bilo brez greha in je kot glava družine in kot tak tudi duhoven klical svoje otroke skupaj k daritvi, da se zopet spravijo z Bogom. Po Mojzesu je

Bog zaukazal svojemu izvoljenemu ljudstvu, naj s kamenjem posuje trmaste sinove, ki nočejo poslušati opominjevanja svojih staršev, ki so se udali p o ž r e š n o s t i, razuzdanosti in nečistosti. da spravijo tako hudo izmed sebe. (I. Mojz. 21, 18—22.) — Modri kralj Salomon graja pijančevanje: „Vino dela nečistost in pijanost hrup; kdorkoli ima nad tem veselje, ne bo nikdar moder.“ (Preg. 20, 1.) Na drugem mestu pa beremo besede ravno tega kralja: „Komu gorje? čegavemu očetu gorje? kdo ima prepir? kdo pade v jamo? kdo ima rane brez vzroka? kdo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sedé in pridno kozarce izpivajo?“ (Preg. 23, 29—30.) Ali se ne ponavlja to danzadnem tudi med nami? Ali ne gledamo sami tolikokrat teh pretresljivih slik z lastnimi očmi? — Z resnimi besedami svari tudi prerok Izaija (5, 11—13) pred nezmernostjo v pijači in pravi: „Gorje vam, ki zjutraj vstajate in do večera popivate, da od vina vsi goríte. Citre, lajne, boben, piščali in vino so pri vaših gostijah; Gospodovega dela pa vam ni mar, tudi del njegovih rok ne premišlujete. Zato bo moje ljudstvo vjeto odpeljano, ker nima nič spoznanja; njegovi bogataši bodo za lakoto umrli in njegova množica bo za žejo poginjala.“ To žuganje se je izpolnilo nad izraelskim ljudstvom, kakor nam poroča zgodovina, ker se je udajalo nezmernosti. Zdi se, da velja to žuganje tudi za naše čase, da velja tudi sedanjim narodom. Ali ni videti, kakor da bi že „pekeln raztegnil svoj trebuh in s svojim žrelom neizmerno zazijal, da pojdejo vanj njegovi junaki in njegova množica in njegovi imenitni in častitljivi.“ (Iz. 5, 14.) Zato pa se vzdramite, da ne bo prepozno, da se rešite, da s pravo pokoro potolažite srd Gospodov, drugače se bo nad vami uresničilo drugo žuganje prerokovo: „Gorje vam, ki ste junaki pri pitju vina in srčni možje pri mešanju močnih pijač . . . Zato se je vnel Gospodov srd zoper njegovo ljudstvo; on stega svojo roko zoper njega in ga udarja, da se tresejo gore in njih mrtva trupla ležé kakor blato po sredi ulic.“ (Iz. 5, 22.) — Tudi prerok Joel (1, 5) opominja: „Vzbudite se upijanjeni in jokajte in tulite vsi, ki pijete vino zavoljo sladkosti, ker bo izginila od vaših ust.“ Tako obsojajo že preroki v stari zavezi nezmerno uživanje, boré se proti onemu malikovalstvu, ko ljudje služijo le svojemu „trebuhu“ in napovedujejo neustraheno kazni, ki bodo zadele razuzdano in lahkoživo ljudstvo.

Ko pa je prišel na svet Jezus Kristus, je obsodil s svojim zgledom in z besedo vse hudobije in pregrehe sveta. S

svojim zgledom obsoja tudi teženje in drvenje za uživanjem in čutnim veseljem in nas obenem uči zatajevanja, pokore, posta. Kar pa nam je pokazal s svojim zgledom, tega nas uči tudi z besedo: „Če reče hudobni hlapec v svojem srcu: Gospodar moj se mudi in ne bo še prišel; in začne svoje sohlapce pretepati in jesti in piti s pijanci, prišel bo gospodar tega hlapca, kadar ne pričakuje in ob uri, katere ne ve. In ga bo odločil in mu bo dal del s hinavci, tam bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 24, 48.) Žalostna smrt torej čaka pijanca in njegova duša pojde tje, kjer so hinavci — v večno trpljenje. In ko je napovedoval sodnji dan, je sklenil svoj govor z opominom: „Varujte se, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti in časnih skrbeh in da tisti dan ne pride nagloma nad vas. Zakaj kakor zadruga bo prišel čez vse, ki po zemlji prebivajo. Čujte torej in molite vsak čas, da boste vredni najdeni, ubežati vsemu temu, kar se bo godilo, in stati pred Sinom človekovim.“ (Luk. 21, 34.) Ali pa more človek, ki je vdan nezmernemu uživanju, čuti in se premagovati? Ali ima tak človek kaj veselja do molitve? Za dan sodbe pa se treba pripravljati, treba čiste vesti. Zato pa pijanec ne skrbi in raditega tudi ne bo ušel pretečemu poginu.

Kristusov nauk o nezmernosti pa so dalje oznanovali a p o s t o l i in svarili pred nezmernim popivanjem. Posebno sveti apostol Pavel svari pred to pregreho: „Ne upijanite se z vinom, v katerem je nečistost.“ (Efez. 5, 18.) — „Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti“ — kliče Rimljanom (13, 13.) „Ne pijanci, ne preklinjevalci, ne roparji ne bodo posedli nebeškega kraljestva,“ piše Korinčanom (1. Kor. 6, 10.) in jih svari celo pred občevanjem s pijanci, rekoč: „Če je on, ki se imenuje brat (v Kristusu) nečistnik ali lakomnik ali malikovavec ali preklinjevavec ali pijanec — ne pečajte se z njim; s takim še ne jejte ne!“ (1. Kor. 5, 11.) — Na drugem mestu pa piše ravno ta apostol: „Dela mesa pa so znana: nečistost, nesramnost, razuzdanost, . . . pijančevanje, požrešnost in kar je temu enakega. O takih delih vam napovem, kakor sem vam napovedal, da kateri te reči delajo, ne bodo dosegli kraljestva božjega.“ (Gal. 5, 19—21.) — Sv. Peter pa nam kliče: „Bodite trezni in čujte!“ (1. Petr. 5, 9.)

Toda poslušajmo še, kaj menijo c e r k v e n i u č e n i k i, opirajoč se na besede sv. pisma, o pijančevanju. Sv. Hieronim uči: „Kjerkoli je pijanost, tam je nečistost . . . Pijanca nikoli ne

bom imel za čistega . . . “ Sv. Ambrozij se strinja ž njim in pravi: „Pijanost neti nesramnost.“ Sv. Avguštin pa govori: „Manjše hudo bi bilo raniti koga z mečem, kakor umoriti njegovo dušo v pijanosti. Kdor zaradi pijanosti ne dela pokore, temveč ostane v njej do smrti, bo gotovo vekomaj pogubljen.“ Ravno ta svetnik piše na drugem kraju: „Kdor ima pijanost za mali greh in se ne popravi in ne spokori, bo s prešestniki in ubijavci brez rešitve kaznovan in mučen.“ S pretresljivimi besedami pa nam opisuje sv. Janez Kriz. strast pijančevanja: „Najnevarnejše je, da se nezmernost, ki ima toliko žalostnih posledic, še za greh ne smatra, dà, pri pojedinah bogatinov tekmujejo med seboj zaradi te sramote, kdo se bo najbolj onečastil, osmešil in si nakopal jezo božjo.“ To je v resnici peklensko tekmovanje. Pijan človek je revnejši od mrliča. Ta je brez občutka in ne more storiti nič dobrega in nič hudega; oni pa je zmožen le za hudobije, in duša, ki je nekako v grobu, vlačí za seboj mrtvo truplo. Naj ti imenujem še najhujše in najnevarnejše gorje! Pijanec ne more priti v nebeško kraljestvo. Kdo pravi to? Sv. Pavel, zakaj beremo: Ne nečistniki, ne malikovavci, ne prešestniki, ne mehkužni, ne tatje, ne pijanci . . . ne bodo posedli nebeškega kraljestva. (I. Kor. 6, 8—10.) Vidiš-li med katero družbo ničvrednežev prištevava sveti Pavel pijance? Tu bi vtegnil kdo vprašati: Ali sta pijanec in malikovavec eno in isto? Ne ugovarjaj mi! Navedel sem izrek božji, vprašaj sv. Pavla: on ti bo odgovoril. Ali bo pijanec obsojen z navedenimi grešniki k isti kazni, ne vem povedati, a to morem zatrjevati, da bode ravnotako malo kakor malikovavec mogel v nebeško kraljestvo. Iz tega sledi, kako velik greh je pijanost, dà, nekaj strašno nevarnega je, izmed najhujših grehov in največje gorje.“

Iz doslej povedanega pač lahko izprevidite, da je nezmerno pijančevanje, posebno pa pijanost velika pregreha. Saj izključuje človeka, kakor smo slišali, od nebeškega kraljestva. Radi malih grehov pa ni nihče pogubljen, kar mu ne odvzemo posvečujoče milosti božje. Zato pa je sv. Cerkev vedno skrbela za nesrečne pijance, da bi jih odvrnila od njihovih pregreh in tako rešila večnega pogubljenja, in je določila, naj se vsak, ki bi se upijanil ali bi družega zapeljal v to pregreho, 7, 14 ali 30 ali pa še več dni posti ob kruhu in vodi. In cerkveni zbor mogunški je za cesarja Karla Vel. zapovedal, da se mora vsakdo varovati pijanosti, iz katere izvira toliko grehov. Odredil je tudi, naj bo vsak, ki se

noče te strasti varovati, do poboljšanja izključen od svetih zakramentov.

Pijančevanje je torej grda in za človeka nevarna pregreha. Pijanci „ne služijo našemu Gospodu Jezusu Kristusu, temveč trebuhu; njih bog je trebuh in njih konec poguba.“ „Sovražniki so križa,“ govori apostol, „zato jim je zoprna beseda post, zatajevanje, pokora, molitev“ — zato pa se navadno tudi ne boljšajo.

Napoči pa zanje strašen dan maščevanja mnogokrat nepričakovano. Zdi se vsaj, da se tudi v naših dneh, ko je pijančevanje zgrabilo že cele sloje, ponavljajo kazni, s katerimi je Bog kaznoval izraelsko ljudstvo: „Še so bile njih jedi v njih ustih in jeza božja je prišla čez nje.“ (Ps. 77, 30) Kajti ni je pregrehe, ki bi povzročila toliko naglih smrti, kakor pijanost. Od mize in pojedin nesó včasih mrtve, ta pade po stopnjicah in se ubije, drugi zabrede ali pade v vodo in utone, ta pride pod voz, drugi se zažge v pijanosti, ta je v poboju smrtno ranjen, drugi v pijanosti ubit. Pač žalostna smrt! Izpolnjujejo se besede sv. Duha: „Kadar hudobni umrje, ni več nobenega upanja.“ (Preg. 11, 7.) In kakšno upanje naj ima človek, ki gre brez priprave, brez spovedi v večnost, ki stopi brez kesanja in pokore pred pravičnega sodnika? Zato ne molimo zastonj: „Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!“

Bilo je 16. junija 1. 1885. Opoldne je začelo goreti blizu kraja Urbeis na Elzaškem. Tri lepa kmečka poslopja so bila v plamenu. Ničesar ni bilo mogoče rešiti razen živine. Strah je bil tem večji, ko so pogrešili tudi štiri ljudi. V neki hiši ni bilo najti očeta in dveh hčera, v drugi pa so pogrešali moža, ki je bil znan povsod kot pijanec in ki je večkrat grozil, da požge. Zjutraj onega nesrečnega dne je rekel ves pijan svoji ženi: „Danes pojdeva jaz in ti v pekel; jaz bom vse zažgal!“ In res so ga našli mrtvega, vsega zgorelega, da ga ni bilo več poznati na pogorišču. Zažgal je sam in našel v ognju nesrečno smrt, ki mu je pripomogla pred časom v še bolj nesrečno večnost. Vlekel je veter in iskre zanesel na sosednje hiše, ki so bile naenkrat v plamenu. Gasiti ni bilo mogoče, ker ni bilo vode. Iskali so vsi preplašeni le še one tri osebe, ki so jih pogrešali; — v hišo ni bilo več mogoče priti. Slednjič se spomnijo na klet. Ko pridejo skozi okno notri, najdejo vse tri, očeta in obe hčeri nezavestne na tleh. Ko jih spravijo iz kleti, poizkušajo na vse mogoče načine jih spraviti k zavesti. Hčeri sta se zavedle šele proti večeru, očeta pa ni bilo mogoče kljub zdravniški pomoči več rešiti. Umril je v nezavesti. — Tako provzroča nezmernost časno in večno nesrečo.

Pa četudi pijanec ne umrje nagle smrti, vendar umrje prav pogosto nespokorjen. Vemo, da pijanec dobi velikokrat pijansko blaznost, izgubi svojo pamet, deloma ali pa tudi popolnoma. V tem stanju gre potem iz sveta, seveda brez pokore, brez kesa. — Pijanci pa tudi radi odlašajo pokoro na poznejši čas, na starost, na bolniško posteljo. Ali se bo pa tedaj poboljšal? Za poboljšanje treba dveh stvari: milosti božje in človekove volje. Bog je sicer res neskončno usmiljen in noče smrti grešnikove, toda usmiljenje božje ima tudi svoje meje. Če ga grešnik zlorabi, mu ga Bog tudi odtegne. Poglejmo pa pijanca! Leta in leta se ni zmenil za božje usmiljenje, svoje srce je zapiral milosti božji, nakladal je greh na greh in že dolgo morda ni opravil dobre spovedi. Pride smrtno nevarna bolezen. Ali mu bo Bog tedaj dal svojo milost? Ali se ne bodo izpolnile nad njim besede Jezusove: „V svojem grehu boste umrli?“ (Jan. 8, 21.) Za poboljšanje je pa treba še človekove volje. Kjer te ni, milost božja nič ne izda. Naj se tudi pijanec tedaj, ko gleda smrti v obraz, kesa dosedanjega svojega grešnega življenja, naj prejme tudi sv. zakramente, vendar je njegovo poboljšanje silno dvomljivo, ker mu manjka resne volje, pravega trdnega sklepa. Saj če ozdravi, se navadno povrne v stare grehe.

Neki misijonar pripoveduje, da je v veliko letih svojega misijonskega delovanja izpreobrnil le enega pijanca in še tega samo za pol leta. O takih, ki sicer prično s poboljšavanjem, a potem zopet kmalu zabredó v staro grešno razvado, veljajo besede sv. evangelija: „In poslednje tistega človeka je hujše kakor prvo.“ (Luk. 11, 26.) Zato se pa pri pijancih navadno izpolnuje pregovor: „Kakršno življenje, taka smrt.“

V nekem trgu na Nižje-Avstrijskem je bil krčmar silno vdan pijači. Pijača ga je pahnila v dolgove in mu nakopala hudo bolezen. Kolikorkrat pa je ozdravel od te bolezni, ki se mu je večkrat ponovila, polastila se ga je zopet stara strast. Vse prigovarjanje dobre žene, ki je imela veliko prestat pred surovim možem, je bilo zaman. Mož je postajal vedno bolj divji. Za cerkev, zakramente, molitev, post se ni menil, iz vsega tega se je le norčeval. Tako je živel zopet par let, dokler ga ni znova napadla pijanska blaznost in stara pljučna bolezen spravila na bolniško posteljo. — Bolezen je bila prav nevarna. O prejemu sv. zakramentov ni hotel sam ničesar slišati. Ko župnik zve o njegovi nevarni bolezni, ga pride obiskat. Bolnik pa ga začne sramotiti in zaničevati, in ko duhovnik vidi, da ne more ničesar opraviti, da ni mogoče govoriti ž njim mirne besede, žalosten odide. Drugi dan že je jel

umirati in smrtni boj je trajal več dni; slednjič je umrl toda brez svetih zakramentov, brez znamenja kesanja in šel nespokorjen v večnost. Zares, „smrt grešnikova je silno huda.“ (Ps. 33, 22.)

Nesrečna smrt, nesrečna cela večnost. Ko se loči duša od telesa, tedaj mora pred večnega Sodnika. Ta pa „preiskuje vsa srca in razume vse misli duhov“ (I. Kron. 28, 9), „sovraži hudobijo“ (Judit. 5, 21.) in „vse, ki hudo delajo“ (Ps. 5, 7.) in povračuje vsakateremu po njegovih delih. Že svetniki so se tresli pred Sodnikom, in celo veliki sv. Pavel pravi: „Nič sicer nimam na vesti, toda v tem še nisem opravičen. Gospod pa je, ki me sodi.“ (I. Kor. 4, 4.) In pijanec naj bi se ne bal sodbe? Ne tresel bi se pred vsevednim Sodnikom? Saj ga čaka oster odgovor o vsem hudem, kar je storil v pijanosti. Kako bo zagovarjal kletvino, grdo, umazano govorjenje, pohujšljive norčije in vsa dela nesramnosti, ki jih je storil v pijanosti? Ali bo mogel opravičevati to, da je zanemarjal svoje stanovske dolžnosti, vzgojo svojih otrok, katerim je dajal celo pohujšanje in jim zapravljal premoženje? Ali bo mogel zagovarjati, da je opuščal dobra dela, zanemarjal službo božjo in sv. zakramente? Noben izgovor ne bo veljal pred vsevednim Sodnikom. „Gospodov srd se bo vnel zoper njega. On stega svojo roko zoper njega in ga udarja, da se tresejo gore.“ (Iz. 5, 25.) „In pekel bo raztegnil svoj trebuh in s svojim žrelom neizmerno zazijal, da pojdejo vanj njegovi junaki.“ (Iz. 5, 14.) Prežalostna bo torej obsodba za pijanca, toda obstati bo moral tudi on z Davidom (Ps. 118, 137.): „Pravičen si, Gospod, in prava je tvoja sodba.“

Ljudje imajo sicer pijančevanje za malo reč, ker so se mu že preveč privadili, in pijanca prav radi zagovarjajo. V današnjem govoru pa smo se lahko prepričali, da je pijančevanje, nezmernost v pijači velika pregreha, katero Bog sam ostro obsoja in jo grajajo tudi cerkveni učeniki, ker postavlja človeka v nevarnost, da se vekomaj pogubi. Varujmo se torej nezmernosti in glejmo na žalosten konec mnogih pijancev! Mislimo večkrat na evangeljskega bogatina, ki trpi v strašnem plamenu hudo žejo! Prosi kapljice vode, da bi vsaj nekoliko zmočil svoj suhi jezik, a je ne dobi. Da tudi nas ne zadene enaka usoda, ravnajmo se po besedah Jezusa Kristusa, ki nam kliče: „Varujte se pa, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti.“ (Luk. 21, 34.) Amen.

J. Traven.

2. Jezusovo delovanje na gorah primerjano z njegovim delovanjem v naših cerkvah.

In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, jim je bil v nebo vzet, in sedi na desnici božji. Mark. 16, 19.

Danes obhajamo spomin onega slovesnega trenutka, ko se je Zveličar vpričo svojih apostolov in učencev veličastno vzdignil z Oljske gore na desnico svojega Očeta. Naša navada pa je, da se posebno tedaj radi pogovorimo s kom, kadar se loči od sveta, pa se danes tudi pogovorimo o našem Zveličarju, ko obhajamo njegovo ločitev iz solzne doline v nebeško čast in veselje. Okoliščina pa, da je odšel Zveličar z gore v nebesa, me pa spominja posebno na njegovo delovanje na višinah, o katerem vam hočem danes govoriti. To je tudi eden izmed vzrokov, zakaj so naši pobožni predniki kaj radi postavljali svoje cerkve na griče in višine. Tudi sv. Cerkev je sama odredila, da se morajo gotova sv. opravila v cerkvah opravljati na vzvišenem mestu. Danes bom primerjali Jezusovo delovanje na gorah z njegovim delovanjem v naših cerkvah. Ti pa ljubeznivi Zveličar, ki si blagoslovil apostole pred odhodom v nebesa, blagoslovi zdaj tudi mene in moje poslušalce!

Posebno ljube so bile na Zveličarju gore in ravno na gorah je On delal za naše odrešenje in ga na gori dovršil.

Prav pogosto nam pripovedujejo evangelisti, da je šel Jezus na goro in je molil. Odtegnil se je od sveta, od posvetnega šuma, šel v samoto in ondi na gori molil svojega Očeta. In nam je naročal samoto: „Ti pa kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem; in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povrnil.“

Ker je Jezus delal za časa svojega bivanja na zemlji kot človek, to dela še vedno tukaj v tabernakelju. On moli tukaj noč in dan, kadar je sam in kadar smo mi zbrani pri njem, prosi On za nas svojega nebeškega Očeta. Ko vi delate doma, ko se trudite na polju in v gozdih, tedaj vas Zveličar tukaj v tabernakelju moli za vas in vam prosi pomoči pri vašem in svojem Očetu. Kakor je Mojzes na gori dvigal svoje roke k Bogu in s tem prosil svojemu ljudstvu zmago nad sovražnim Amalekom, tako dviga

tukaj v cerkvi naš Zveličar svoje prebodene roke proti nebu, da bi nam izprosil zmago nad hudobnim duhom in hudobnim svetom.

Pa tudi mi moramo posnemati Jezusa in radi in pogosto prihajati v hišo Gospodovo in posebno tukaj priporočati svoje prošnje in svoje potrebe in želje po Jezusu Kristusu, po Mariji Devici, nebeškemu Očetu. V cerkvi se mnogo lažje in bolj zbrano in goreče moli in Bog pa tudi molitev, ki jo opravimo v cerkvi, mnogo rajši usliši. Saj je sam to naznanil Salomonu, ko mu je posvetil tempelj, rekoč: „Posvetil sem to hišo, da postavim svoje ime ondi na večno, in da so moje oči in moje srce ondi vse dni.“

Kadar pa ne moreš v cerkev radi dela ali bolezní, tedaj pa reci z Davidom: „Svoje oči vzdigujem na gore, odkoder mi dohaja pomoč.“ Z duhom prihajaj sem pred tabernakelj, tu potoži svoje reve in težave, in ljubi Zveličar te bo pokrepčal.

Iz svetega evangelija pa izvemo, da je nebeški Učenik na gori tudi učil. Bog je že v stari zavezi učil svoje zapovedi na gori Sinaj, pa tudi Sin božji je učil svoje nauke in zapovedi na gori. Tudi tu v cerkvi je tista blažena gora, kjer lahko slišimo božjo edinozveličavno besedo. Prižnica je tista gora besede božje. „Kdor vas posluša, mene posluša,“ govori apostolom. Tu nas uči z besedo, na oni višini velikega oltarja pa nas uči s svojim zgledom. Tam v tabernakelju se učimo od Jagnjeta božjega poniznosti, potrpežljivosti, nedolžnosti in vseh drugih čednosti.

Kako srečni smo, da se tu med nami oznanuje prav tisti nauk, ki ga je nebeški Učenik sam na svetu učil. Tu izvemo vse tiste resnice in zapovedi, katere moremo izpolnjevati, da bomo kdaj dosegli večno zveličanje. Ako bomo izvrševali, kar slišimo s tega sv. kraja, bomo gotovo srečni na tem in onem svetu. Zato pa radi poslušajmo besedo božjo in se po nji ravnajmo, da nam ne bodo kdaj veljale besede Gospodove: „Kdor pa ne posluša besede božje, ta ni iz Boga.“

Posebno veselje je napravil Jezus trem svojim apostolom na gori Tabor. Ondi se je izpremenil pred njimi. Njegovo obličje se je svetilo kakor solnce in njegova oblačila so bila bela kakor sneg. Srca apostolov so bila pri tem prizoru prenapolnjena v blaženosti, in Peter je kar zamaknjen zaklical: „Gospod tukaj nam je dobro biti.“

Na ti srečni gori Tabor stoji ta-le naša cerkev, gora Tabor v cerkvi je oltar. Tu se ne spreminja naš Zveličar samo enkrat, tu se spreminja dan za dnem, in v sv. hostiji je njegovo obličje

svetlo kot solnce in njegovo oblačilo, podoba kruha, belo kot sneg. Toda, kakor so bili med apostoli samo trije tako srečni, da so videli izpremenjenega Gospoda, tako tudi vi niste tako srečni, da bi mogli vsak dan priti pred oltar Gospodov. Blagor pa tistim, ki morete vsak dan k sv. maši, ker imate čas in cerkev blizu. Zato pa se radi udeležujte vsak dan Jezusovega izpremenjenja tu na gori Tabor in bodite prepričani, da vam je tukaj dobro biti. „Blagor jim, kateri prebivajo v tvoji hiši, o Gospod! vekomaj in vekomaj te bodo hvalili,“ tako poje psalmist.

Pa ne samo molil, učil in izpremenil se je Zveličar na gori; na gori je tudi trpel za nas. Po zadnji večerji je šel s svojimi učenci na Oljsko goro. Ondi je krvav pot potil in molil k svojemu Očetu: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja od mene, ne da ga pijem. Vendar tvoja, ne moja volja naj se zgodi.“ Menite-li, da ni tukaj Oljska gora, da Zveličar tu v tabernakelju ne vzdihuje: „Moja duša je žalostna do smrti.“ Morda hodiš ti sam tu okrog cerkve v slabi družbi kot izdajavec Juda lškarijot. Ali morda ne delamo mi večje žalosti našemu Zveličarju kot so jo dremajoči apostoli? Ali ne zapušča marsikateri tu trpečega Zveličarja kakor so ga boječi apostoli? V noči od prvega velikega četrta na veliki petek je trpel naš Gospod velike bolečine. Ali jih ne trpi tudi tukaj v tabernakelju? Takrat, ko je na Oljski gori potil krvavi pot, je pač vedel, kaj delajo pismarji in farizeji v Jeruzalemu. Menite-li, da zdaj zvečer, ponoči ne ve, kaj se godi po vaseh, kaj se godi po posameznih hišah v naši župniji? Pomislite, ali morda ne govori Zveličar tu v tabernakelju ravno zavoljo tebe, ravno zavoljo vaše hiše, ravno zavoljo vaše vasi: moja duša je žalostna, — žalostna do smrti. Ali morda ne kliče k svojemu Očetu ravno zavoljo tebe: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja od mene.“

Pa ne samo Oljska gora je ta naša cerkev, ampak tudi gora Kalvarija. Ondi se je Kristus daroval za nas na lesu sv. križa, tu se pa daruje pod podobama kruha in vina. O, predragi moji kristjani, kadar greste v cerkev k presv. daritvi, mislite si, da greste z Jezusom po križevem potu na goro Kalvarijo. In ko ste tukaj pri presv. daritvi sv. maše, mislite, da ste ob smrti Gospodovi na Kalvariji. Oh, pridružite se v mislih žalostni Materi božji, učencu, ki ga je Jezus ljubil — sv. Janezu, spokorni Magdaleni, pobožnim ženam. S tako zbranostjo in pobožnim strahom kakor so bili oni pri krvavi daritvi, bodite vi pri nekrvavi daritvi, pri sveti

maši. K tem svetim dušam se pridružite, ne hodite med farizeje in pismarje, ne hodite med razbojnik. Razbojnik je pa vsak, ki se v hiši Gospodovi vede nespodobno. Saj so vam znane besede Jezusove: „Hiša mojega Očeta je hiša molitve, vi ste jo pa naredili jamo razbojnikov.“ Imejmo pri sv. maši pred očmi prizor na gori Kalvariji in ne pozabimo nikdar stotnikovih besedi: „Resnično, ta je Sin božji.“

Pa ne samo trpel je naš Zveličar na gori Kalvariji, bil je tudi na gori pokopan v nov, v skalo vsekane grob, iz katerega je tudi veličastno vstal. Preljubi kristjan, ali ti kdaj pride na misel, ko greš v cerkev, da te bodo nekoč po isti poti nesli proti cerkvi v mrtvaški krsti in te bodo tu pri cerkvi pokopali, in tu pri cerkvi boš sodnji dan vstal od mrtvih. O, ko bi ti mislil na to, bi hodil ti mladenič in ti dekle v drugačni družbi, med drugačnimi pogovori k službi božji. Ko bi ti mislil, da boš kdaj zadnjič pri sv. maši tu sredi cerkve ležeč v mrtvaški krsti, morda bi bilo tvoje vedenje v hiši Gospodovi drugačno kot je zdaj.

Radi premišljujmo nauke, ki nam jih daje cerkev (ta grič s cerkvijo) in ravnajmo se po njih, potem nam bo gotovo ta višava Oljska gora, s katere se bomo pri vstajenju od mrtvih v družbi svetnikov dvignili v večno veselje v sv. nebesa. Amen.

Ferd. Gregorec.

Šesta nedelja po veliki noči.

1. Žalostni nasledki nezmernosti.

VII. Nezmernež in njegovo poboljšanje.

Bodite trezni in čujte!

I. Petr. 5, 8.

Nepopisljivo je gorje, ki ga provzroča pijančevanje. Najbolj žalostno pa je, da redko kdo zapusti to pregreho, da se večinoma izpolnjuje pregovor: „Pijanec se izpreobrne, ko se v jamo zvrne.“ To pa se godi raditega, ker je volja pijančeva oslabela, ker pijanec nima več moči, da bi popustil svojo strast, zatiral v sebi nagnjenje do pijače. Toda nikakor ni nemogoče, da bi se pijanec izpreobrnil. Le če resno hoče in rabi potrebne pripomočke, mu je mogoče opustiti svojo grešno razvado. Zato pa vam želim v današnjem govoru pokazati, da se mora človek, ki se je udal pijači, varovati

tega, kar ga vodi v pijančevanje, in da mora rabiti tudi sredstva, ki mu jih podaja sv. vera, ako hoče zatreti v sebi nagnjenje do pijače.

1. Da se dandanes pijančevanje tako razširja, je pač predvsem vzrok nevednost, priložnost in čutna poželjivost. Te vzroke pa mora nezmernež odstranjovati.

1. Prvi vzrok popivanja je nevednost. Ta pa je, kakor pravi pregovor, najdražja reč na svetu. To opazujemo pri ljudeh. Ti imajo zelo čudne pojme o vrednosti opojne pijače. Res si ljudje sami niso izmislili teh napačnih mnenj o pijači, marveč dobili so to mnenje od učenih mož. Zdravniki, ko še niso poznali slabih učinkov opojne pijače, so jo zapisovali kot zdravilo, ki krepča in daje moč. Ljudje so jo jeli ceniti, so se ji privadili, imajo jo sedaj za koristno in menijo, da brez nje ne morejo shajati. Ko so se pa pokazali žalostne posledice uživanja opojnih pijač, tedaj so zdravniki izprevideli, da so se motili, da niso prav sodili o vrednosti upijanljivih pijač. Začeli so jih preiskovati in so prišli do zaključka, da so za človeka škodljive. Preden bodo pa tudi ljudje tega mnenja, bo preteklo še veliko časa. Pijača se jim je že preveč priljubila. Kdor govori ljudem dandanes o škodljivosti opojne pijače in pridiguje o treznosti in zmernosti, se mu godi kakor nekdam preroku Miheju (2, 11.), ki je tožil: „O, da bi ne bil človek, ki ima duha in da bi veliko bolj laž govoril, tedaj bi ti kapljal (govoril vesele in prijetne stvari) k vinu in pijanosti; na takega kaplja to ljudstvo (tak prerok bi jim bil všeč).“ Dà, ko bi pridigovali, da je opojna pijača neobhodno potrebna in koristna, bi bilo to seveda ljudem všeč, toda resnice ne marajo slišati. Kakor pa nekdam prerok ni govoril ljudem laži in ni zamolčal resnice, tako mora dandanes tudi duhovnik govoriti resnico in razkrivati laž in zmoto. In koliko napačnih mnenj imajo ljudje o opojnih pijačah!

„Pijača,“ pravijo, „daje moč.“ Je-li to resnica? Kaj pravi znanost in izkušnja? Pijača res vzbuja čut moči. Človek se po pijači čuti krepkega in potem sodijo ljudje, da pijača krepča. V tem pa je velika prevara. Kajti kmalu nato nastopi večja utrujenost in še večje oslABLJENJE. Glejte, bič spodbudi konja, ki je utrujen in obstane z vozom, da zbere vse svoje moči, a kmalu nato še bolj opeša. Tako tudi opojna pijača razburi živce in človek čuti v sebi novo moč. V resnici pa se s pijačo omamijo

tisti živci, ki nam povedó, da je človek utrujen, da je pri koncu s svojimi močmi, da naj si dá pokoja. S pijačo zamori torej človek v sebi čut utrujenosti, ne dobi nobene moči; telo še bolj oslabi in se utruji, dokler ni popolnoma izmučeno. Pijača torej ne daje človeku nove moči, marveč ga kakor bič priganja, da zbere vse svoje zadnje moči.

Pijača pa ne daje moči, ker ni redilna. Ljudje sicer menijo, da pijača redi, da hrani človeka, zato pa si jo tudi privoščijo in izmečejo veliko po nepotrebnem za pijačo, mesto da bi obrnili to za dobro, tečno hrano. Glejte Samsona v starem zakonu. Bil je najmočnejši mož, pa ni pil opojne pijače. — Daniel in njegovi tovariši niso pili vina od kraljeve mize; pili pa so vodo in so bili čvrstejši in krepkejši kot drugi mladeniči na kraljevem dvoru. — Največje napore je le mogoče izvršiti brez opojne pijače, kajti brez upijanljive pijače je človek krepkejši, bolj gibčen, bolj vedrega duha, več prenese in lažje prenaša vremenske neprilike. — Slavni Nansen je prodril na severni tečaj naše zemlje, ki je v večnem ledu. Da se mu je pa to posrečilo, pravi sam, da je pripisovati temu, da niso on in njegovi spremljevalci pili nobene opojne pijače.

„Pijača p o g a s i ž e j o,“ pravijo ljudje. Vino in tudi pivo za nekaj časa utolaži žejo, trajno pa ne. Žganje še celo žge, ne pogasi pa žeje. Čim več je alkohola v kaki pijači, tem manj pogasi žejo, in čim več je kdo použil opojne pijače, tem večjo žejo občuti čez nekaj časa, posebno drugi dan, ko je prespal pijanost.

„Pijača g r e j e,“ trdé zopet drugi. Je-li to res? Ne. Pijača v resnici ne greje, provzroči le čut gorkote. Žene namreč kri hitreje po vsem telesu do skrajnih žilic. Človek čuti gorkoto, ki puhti iz njega. Toda kmalu mine ta čut gorkote, telo se mu še bolj shladi. Saj je znano, da pijanci po zimi najprej zmrznejo. — Karl XII., švedski kralj, je na poti v Gladitsch l. 1708. izgubil 4000 vojakov. Zmrznili so na poti, a vsi so pili žganje. L. 1812. je Napoleon šel s svojo vojsko na Rusko. Veliko vojakov mu je zmrznilo na ruskih planjavah, imeli pa so steklenice žganja s seboj. — Na Notranjskem je po zimi l. 1905. zmrznila v snegu neka ženska. Ko so jo našli, je držala še v roki steklenico žganja. Torej žganje in sploh opojna pijača ne greje trajno človeka.

„Pijača p r e g a n j a s k r b i,“ trdijo nekateri. Res je, da opojna pijača pomaga človeku odstraniti skrbi in žalost, ker

omami razne živce, posebne pa možgane. Ali pa nesreča vsled tega izgine? Ali ne pride kmalu nato tem več skrbi in bridkosti? Zato pa nas opominja sv. Duh: „Ne glej vina, kadar je rumeno, kadar se njegova barva v kozarcu lesketa; gladko teče, toda na posled piči kakor kača in strup razlije, kakor bazilisk.“ (Preg. 23., 31.—32.)

2. Daljni vzrok popivanja je priložnost. Priložnost, pravijo, naredi tatu; priložnost pa naredi tudi pijanca. Priložnosti pa je dandanes toliko. Povsod je dovolj gostilnic, vedno se odpirajo nove. Kjer dela le nekaj delavcev, kjer se odpre kako večje podjetje, že se odpre tam tudi gostilna. Gostilne so prve, ki se zjutraj odpró, in zadnje, ki se zvečer zapró; v gostilnah ne poznajo ne nedelj ne praznikov. In pijača — žganje posebno — se ceno dobi. Ta priložnost, da človek pijačo povsod in lahko in ceno dobi, stori, da si jo ljudje privoščijo, se ji privadijo in postanejo pijanci.

Nekega večera pride k pridigi Jurija Stuart v državi Kentuki v Ameriki revno oblečena žena in prišedši blizu pridigarja zavpije z glasom, ki je jasno izražal njeno materinsko bol: „Gospod Stuart, gostilne so mi oropale otroka!“ Vseh oči se obrnejo na usmiljenja vredno ženo, ki se zgrudi na tla in v solzah izliva gorje svojega materinega srca. Pridigar preneha in vpraša: „Kolikor žen je tukaj pričujočih, ki objokujejo s to ženo enako izgubo, naj vzdignejo roke.“ Nepričakovano veliko rok se je dvignilo in videlo se je, koliko mater mora izkusiti, da se njihovi sinovi, ko so komaj zapustili šolo, odtujujejo po gostilnah materinemu srcu.

Ali bi ne mogla tudi med nami marsikatera žena in mati tožiti: Gostilna mi je vzela moža, gostilna mi je umorila otroka. „Saj gostilna je mnogokrat kraj, kjer se zmerni privadi pijači, nedolžni zapelje, vesten človek postane lahkomišljen, kjer jame miren človek razsajati, kjer se zabije zadnji vinar in izkoplje grob družinski sreči. Pot iz gostilne vodi le nekatere domov k delu, druge v jetnišnice, norišnice, bolnišnice in ubožnice.“ (Dr. Bode.)

Ne bom omenjal, kako se pivce v gostilnah sili, da pijo, opozarjam le na to, kako nekateri gostilničarji v svoji dobičkalželjnosti pripravljajo razne veselice, plese in druge priložnosti, samo da imajo polno pivcev.

Veliko jih je, ki bi se ne udali popivanju, ko bi jih tovariši ne zapeljavali v gostilne. Najprej se seveda pije iz prijateljstva, potem za zabavo in razvedrilo, nato iz navade in slednjič iz strasti. Človek, ko pride v družbo pivcev, se je ne reši lahko.

Nihče noče, da bi ga imeli za posebneža, da bi se norčevali iz njega. Četudi sam nima veselja do pijače, vendar pije drugim na ljubo. Pijanost pa potem pride sama ob sebi. In kolikokrat se tudi dandanes izpolnjujejo besede preroka, ki govori o tedanjih pijancih: „Pridite, dajmo si prinesiti vina in se upijanimo; kakor bo danes, tako bodi jutri in še veliko bolj.“ (Iz. 56, 12.) Zato pa se po pravici huduje marsikatera žena nad pivskimi tovariši svojega moža, ki ga zapeljujejo v gostilne, in marsikatera mati po pravici toži nad zapeljivci, ki izpeljujejo njenega otroka v gostilne.

Kakor je treba odstranjati nevednost glede vrednosti opojnih pijač, tako je treba tudi ogibati se priložnosti gostilne, pivskih tovarišev in pivskih razvad, da se namreč ne bo pilo in popivalo ob raznih prilikah, kakor je sedaj navada. Sedaj pijo ljudje, ko se ločijo, pijo, ko se zopet snidejo. Pijo, ko so lačni, da potolažijo lakoto, pijo, kadar so siti, da lažje prebavljajo. Pijo, kadar je mraz, da se ogrejejo, pijo, kadar je vročina, da se ohladé. Pijo, kadar imajo krst, pijo zopet, ko je pogreb. Tem razvadam se treba ustaviti.

3. A en vzrok nezmernosti je še, katerega pa ni lahko zatreti, in to je p o ž e l j i v o s t. Ko sta prva človeka v raju grešila, sta izgubila posvečujočo milost božje in vse nadnaravne darove. Um jima je otemnel, volja se je nagnila k hudemu. In to hudo nagnjenje je ostalo tudi nam kot žalostna dedščina po naših prvih starših. „Čut in misel človeškega srca sta nagnjena k hudemu od njegove mladosti“ (I. Mojz. 8, 21.), tako toži Bog sam o človeku. Sv. Pavel pa zdihuje: „Vem, da v meni (v mojem mesu) dobro ne prebiva.“ (Rimlj. 7, 18.) To slabo nagnjenje se v človeku razrašča; iz njega, kakor iz korenine poganja nagnjenje k raznim pregreham, tako tudi k nezmernosti, pijančevanju. Res je, da poželjivost sama na sebi še ni pregrešna, vendar je vir mnogim pregreham. Če se ne borimo proti nji, postaja močnejša, se razrašča in širi, kakor se širi ogenj, če iskre takoj ne pogasimo. Poželjivost moramo torej zatirati v sebi, jo moramo premagovati. V sužnjost moramo devati svoje telo, ki išče le čutnega uživanja, da ne postanemo sužnji svojih strasti, da ne postanemo pijanci.

II. Res ni boj proti poželjivosti lahak, a zaupati smemo in moramo na pomoč božjo. Lažje pa je na vsak način varovati se pijančevanja, kakor pa ga opustiti, če smo se ga enkrat privadili. Največja nesreča pijancev je, da jim manjka odločne, trdne volje. Tisočkrat ti sklenejo ti reveži, da se poboljšajo, a kakor hitro

vidijo poln kozarec pred seboj, pozabijo na svoje dobre sklepe in kmalu so zopet stari grešniki. V tej slabosti pa jim pride kakor skrbna mati sv. Cerkev na pomoč, podaja jim sredstva, da utrdi njihovo slabotno voljo in jih stori stanovitne. Seveda se pa mora grešnik teh sredstev tudi posluževati.

Med ta sredstva spada predvsem *molitev*. „Brez mene ničesar ne morete storiti,“ pravi Jezus; torej se tudi ne moremo brez njegove pomoči varovati in rešiti pijančevanja. To pomoč pa si izprosimo od Boga v goreči molitvi, in s trdno, resno voljo ti bo potem mogoče raztrgati vezi, ki te držé uklenjenega, in lahko boš rekel z apostolom: „Vse zamorem v njem, ki mi daje moč.“

Drugi pripomoček je *b e s e d a b o ž j a*. Sv. Tomaž pravi: „Neizmerno koristi duši božja beseda. Odvračuje od greha, oživlja, razsvetljuje, očiščuje, hrani, krepča, ozdravlja, omehča in spodbudi človeka za vse dobro. Beseda božja je brzda življenja, luč, svetilo, ogenj, hrana, zdravilo, moč in čistilo za srce.“ Ravno nezmeren človek potrebuje brzde, ki naj ga varuje priložnosti; življenje milosti mu je potrebno, da se ne pogubi, luč, da vidi svojo nesrečo in spozna nevarnost, v kateri živi; treba mu hrane, da ga krepča v boju zoper poželjenje, ognja ljubezni božje, da more raztrgati spone strasti, zdravila, da ozdravi od svoje boleznin in se reši madežev greha. — Žal, da se ravno pijanci najbolj bojé resnice in se navadno najbolj jezé nad pridigami. Sev: Resnica oči kolje. Vendar pa beseda božja ohrani svojo moč. Vzbuja pijanca iz grešnega spanja, kaže mu žalostno usodo bogatina tam v večnem trpljenju, opozarja ga na poslednje reči človekove, o katerih pravi Sv. Duh: „Spominjaj se poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.“ Poslušaj rad besedo božjo, ohrani jo v svojem srcu in strast pijančevanja te ne bo premagala!

Najboljše sredstvo zoper nezmernost v pijači pa je *večkratno prejemanje sv. zakramentov*. V zakramentu sv. pokore spozna pijači vdani človek hudobijo in ostudnost pijančevanja, ki ga ponižuje do nespametne živali in skruni v njem podobo božjo. Tukaj spozna žalostne posledice pijančevanje za zdravje, premoženje in dobro ime. Vzbudi se mu stud nad grehom in iz srca vzdihuje, naj mu bo Jezus milostljiv. In Jezus mu odpre svoje usmiljeno Srce in iz njega priteče milost, ki potrdi skesanega grešnika v njegovem sklepu, da noče svojega Zveličarja, svojega Boga več žaliti z nezmernim popivanjem. Ko pa potem pristopi tak človek k sv. o b h a j i l u, tedaj najčistejše

meso in najsvetejša kri včlovečenega Boga ozdravi sprideno meso, umiri njegovo razburjeno kri in povzdigne v strasti ponižano dušo zopet v čast posinovljenca božjega. Vredno sv. obhajilo nas ne očiščuje le grešnih nagnjenj, temveč nas varuje tudi, da se ne povračamo v stare grehe. Saj je celo neverni Voltaire rekel o sv. obhajilu: „Boga smo prejeli. Bog je v našem mesu in naši krvi; kdo bi potem še grešil ali pa mislil grešiti?“ Tudi za zastarane pijance je sv. obhajilo najboljša pomoč, najizdatnejše zdravilo, le žal da se ga ti toliko ogibajo. Če hočeš trezno, zmerno, posebno zdržno živeti, prejemaj večkrat sv. zakramente!

Sv. Cerkev kot skrbna mati je vedno pazila na svoje otroke, zato je že od nekdaj obračala svojo skrb na one nesrečneže, ki so zdihovali v sponah nezmernosti. In zato je rajni papež Leon XIII., ki je dobro poznal gorje, ki je provzročila pijančevanje človeški družbi, vpeljal **d r u ž b o s v. d r u ž i n e**. Saj pa je tudi sv. družina močen zgled za vse. Recimo tudi, da se oče-pijanec ali izprideni sin ne udeležujeta domače skupne molitve, bodo pa drugi udje družine pri skupni molitvi tembolj občutili, da manjka tega ali onega pri skupni pobožnosti in bodo tembolj goreče molili zanj. Goreča in stanovitna molitev pa ne bo brez sadu! Ali ne bo pogled na sv. Jožefa, ki je skrbel v zdržnosti in zatajevanju za njemu izročeni sv. osebi, ganil nesrečneže in izgubljene privedel na pot poboljšanja?

Istotako priporoča sveta Cerkev **družbo treznosti**, katero je obdarila z raznimi odpustki. V to družbo se sprejemajo tisti, ki se zavežejo, da ne bodo pili žganja, ali da se zdrže žganja, pa tudi drugih pijač ne bodo pili vsak dan, ali pa da se zdrže popolnoma vsake opojne pijače. Družba treznosti ima ude trojne vrste.

Iz današnjega govora ste pač lahko spoznali, da moramo odstranjevati vse, kar nas napeljuje k nezmernosti, namreč nevednost gledé vrednosti opojnih pijač in vse priložnosti k pijančevanju, da treba zatirati v sebi poželjivost in rabiti potrebne pripomočke. Kdor je udan pijanosti, naj pristopi k družbi treznosti in se zaveže, da ne bo pil nobene opojne pijače. Kdor pa se zato ne more odločiti in storiti tega velikodušnega sklepa, naj gleda, da bo vsaj zmeren in naj se varuje vsake priložnosti k pijančevanju. Kdor ne rabi tudi nadnaravnih pripomočkov, kdor ne moli, ne posluša besede božje, ne prejema večkrat sv. zakramentov, nima potrebne moči, da bi se ustavil svoji poželjivosti.

Če tičiš v sponah nezmernosti, ozri se večkrat tudi tje na križ. Tam trpi Zveličar najhujšo žejo, da zadosti za tvojo nezmernost. Čuj njegov klic: „Žejen sem!“ Zakaj kliče tako? Da te potolaži, da vlije v tvoje srce žarek upanja, da ne obnemoreš pod težo pregreh, v katere te je pahnila tvoja strast, da boš mogel tudi ti reči z apostolom Pavlom: „On me je ljubil in je dal samega sebe za me.“ (Gal. 2, 20.) Klical pa je: „Žejen sem!“ tudi radi tega, da te kliče v boj zoper pijančevanje in ti poda orožje v roke: zmernost. „Bodite trezni in čujte, ker hudič, vaš zoprnik, hodi kakor rjoveč lev okoli in išče, koga bi požrl.“ (1. Petr. 5, 8.) Amen.

J. Traven.

2. Zakaj Bog pripušča preganjati Cerkev in njene služabnike?

iz shodnic vas bodo devali; pride celó ura, da bo vsak, ki vas umori menil, da Bogu službo stori.

Jan. 16, 2.

Naš Gospod Jezus Kristus je bil veliki duhovnik in kralj, bil je tudi učenik in prerok. Zato se ni le daroval samega sebe popolnoma nebeškemu Očetu za svojo Cerkev, ampak je tudi prerokoval apostolom in njih naslednikom, kako se jim bo godilo zavoljo njegovega imena in njegovega božjega nauka. Napovedal jim je pri zadnji večerji, kakor smo slišali v današnjem evangeliju, med drugim, da jih *bodo devali iz shodnic; pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori*. Potem jim je še rekel: *Na svetu boste bridkost imeli; ali zaupajte, jaz sem svet premagal*.

Vse to in drugo hudo se je natanko izpolnovalo nad apostoli Gospodovimi in izpolnovalo se je v vseh stoletjih, zlasti v Lutrovih časih, in izpolnuje se dandanašnji, in izpolnovalo se bo, dokler bo kaj zvestih učencev Jezusovih, dokler bo obstala njegova Cerkev, to je do konca dni. V sedanjih časih se to izpolnuje zlasti na Francoskem. Kakor ste že večkrat slišali in brali, so ondi proti koncu 18. stoletja duhovnike, redovnike in prave vernike kruto preganjali in morili in jim sedaj spet cerkve, bogoslovna semenišča in raznovrstno premoženje ropajo ter božjo službo kolikor mogoče ovirajo, kar so storili Lahi, Nemci in Rusi deloma tudi že v drugi polovici 19. veka. V naši državi pa izkušajo

zatirati sv. Cerkev skrivne družbe z odstranitvijo krščanskega nauka iz šol, z ločitvijo pravovelnih zakonskih zvez pa z drugimi protikatoliškimi predlogi in tudi najgršimi časniškimi lažmi. V postnem pastirskem listu (1907) pravijo ljubljanski knez in škof: „Od vseh preganjanj najbolj grozno in strahovito je ono današnjih dni. Nasprotno temne sile, namreč prostozidarji in njihovi prijatelji po celem svetu so se združili v ta namen, da sv. Cerkev uničijo, da vero v Kristusa izpodkopljejo, da celo vero v Boga popolnoma zaduše.“

Vsled tega sem si zastavil vprašanje: Zakaj Bog pripušča preganjati Cerkev in njene služabnike? Odgovor nanj vam podam v današnji pridigi.

Predvsem moram poudariti, da ne poznamo dovolj božjih načrtov in potov. *Kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovavec*, vpraša sv. Pavel. (Rim. 11, 34.) Vendar pa moremo nekaj zanesljivih razlogov nevesti za preganjanje svete Cerkve na podlagi sv. pisma in cerkvene zgodovine.

1. Prvič trdim, da je preganjanje, sovraštvo sv. Cerkve posebno znamenje in važen dokaz prave Jezusove Cerkve, ki ga ji je vtisnil sam kot svoji nevesti, kot mladiki, ki se jej tako godi, če se trta pokončava. Isti razlog najdemo tudi, ako pomislimo, da je Kristus glava sv. Cerkve. Ako glava trpi, trpi celo telo. Glava — Kristus — je trpela od zibeli do križa, do groba. Vedno je bilo dovolj sovražnikov in trpljenja, vedno dovolj preganjanja in obrekovanja, torej tudi telo trpi sedaj še, ker je trpela tolikanj glava sv. Cerkve. *Hlapec ni večji, kakor njegov gospod* (Jan. 15, 20), je rekel Jezus sam in spet: *Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil, ko vas.* (Jan. 15, 18.) *Ako so mene preganjali, bodo tudi vas.* (Jan. 15, 20.) Povedal je svojim učencem tudi to-le primero: *Jaz vas pošljem kakor jagnjeta med volkove.* (Luk. 10, 3.) In ko jim je napovedal, da bodo pred poglavarje in kralje vojeni zavoljo njega (Mat. 10, 18.), jih je tudi potolažil r. koč: *Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene!* (Mat. 5, 11.)

Blagor torej tudi nam, ako imamo kdaj kaj zopernega prestatu zavoljo svoje vere; tega se moramo še prav veseliti. Kaj berem o apostolih? „Oni pa so šli veseli spred zbora, ker so

bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti.“ (Dej. ap. 5, 41.)

2. Naloga sv. Cerkve je ista, kot jo je imel njen božji Ustanovnik nekda na zemlji. To je drugi razlog preganjanja sv. Cerkve.

Jezus je prinesel po lastni izjavi *meč* na svet, (Mat. 10, 34.) namreč v duhovnem pomenu, to je nebeško modrost, božji nauk, ki naj bi pokončal modrost tega sveta in nauk posvetnjakov. Prenaredil naj bi svet, temo pregnal ter mu prinesel pravo luč, nauk Zveličarjev o ponižnosti, o uboštvu, o zmernosti, o čistosti, o samozatajevanju, o potrpežljivosti, o krotkosti, o krščanski ljubezni. Ta svoj nauk je Zveličar potrdil tudi s čudeži. Toda hudobni svet, napuhjeni, počutni, krivični, samopašni, neverni svet se je protivil takim naukom in zlasti zasledoval oznanovavca takih resnic in vodil. Nasprotovali so mu farizeji in saduceji, tirali ga pred krivičnega sodnika ter ga pribili na križ.

Toda on je svet premagal, kakor je bil poprej napovedal. S svojim vstajenjem je zapečatil svoj božji nauk, in preden se je vrnil k svojemu nebeškemu Očetu, je rekel apostolom: *Pojdite in učite vse narode, krščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha. Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.* (Mat. 28, 19, 20.) Vsled tega ukaza božjega Zveličarja se mora njegova Cerkev z mečem božje besede vojskovati zoper greh, zoper hudobni svet, kakor se je on vojskoval do smrti na križu. Zastopniki sv. Cerkve morajo vsakemu brez razločka, stanu in veljave klicati: „Ni ti dovoljeno to in ono!“ Potegovati se morajo tudi za zatirance, za nižje stanove. Krivico morajo imenovati krivico in greh krivičnost ter razžaljenje božje, tudi če se godi od strani največjih mogočnjakov na zemlji. Zato ravno pa je katoliška Cerkev trn v očeh brezbožnega sveta. Zato se bojujejo zoper njo vsi, ki so usužnjeni grehu, vsi prevzetneži, vsi krivični sebičneži, vsi nečistniki, vsi satanovi privrženci. Napovedal je to Sin božji tako-le: *Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas svet sovraži.* (Jan. 15, 19.) Papež Pij X. so dejali pripravljavnemu odboru za zlato sv. mašo med drugim: „Vsem priporočam vstrajnost v sedanjih bojih, ki jih trpi sv. Cerkev; pomnimo, da bomo popolnoma zmago dosegli šele v nebesih; naloga vojskujoče Cerkve je ta, da je vedno izpostavljena napadom; a pravi kristjani se boja ne boje.“

Verjemite mi, predragi, ko bi katoliška Cerkev eno oko hotela zatisniti, da bi nalašč ne videla del temé, krivičnosti, ropá, nečistosti, laži, ko bi hotela trpeti, pripustiti ali pritrditi, da bi se iz krivice napravila pravica, iz krivičnosti in goljufije postavnost in rednost, ko bi hotela molčati k grehom velikašev, ko bi se za zatirano ljudstvo nič ne potegovala, o potem bi Cerkve več ne zasramovali, ne preganjali, ne sovražili. Tedaj bi bil greh in krivica prosta. A prosta pa bi ne bila potem več sv. Cerkev v oznanovanju božje besede, ker bi bila pristranska ter od volje posvetnjakov odvisna. In dokler bi bila taka, zbirali bi se posvetnjaki radi okrog nje, ker bi laskala njihovim strastem s svojo popustljivostjo. Hvalili in slavili bi jo, kakor dandanašnji vidimo, da posamezne služabnike njene, ki postanejo nezvesti svoji materi, svobodomisleci hvalijo ter proti dobrim duhovnikom izigravajo. Vedno pa katoliške duhovnike bolj zavidajo, kakor drugoverske. Zato na primer se je zgodilo proti koncu l. 1906. na Francoskem v Lijonu, da je občina, ki je katoliške župnike pozvala, v osmih dneh ostaviti župnišče, peterim protestantskim pastorem dovolila stanarino.

Sv. katoliška Cerkev pa mora ostati Petrova skala, mora ostati zvesta nevesta Kristusova, mora ostati neustrašena sodnica vseh pregeh, in če tudi gredó brezbožneži nadnjo kakor s kladihom na nakovalo, ona mora ostati „častita, sveta in brezmadežna“, kakor jo popiše apostol v listu do Efežanov. (5, 27.)

3. Sv. Cerkev ima pa ne le isto nalogo, kakor njen Ustanovnik na zemlji, ampak tudi isto pot. In katera je tista pot? To je pot križa, pot poizkušenj. To je tretji odgovor na prej stavljeno vprašanje.

Trpljenje človeka povzdigne k Bogu, poživi njegovo zupanje ter podžgé pravo ljubezen. Očisti ga, kakor ogenj zlato, Bogu prijetno stori njegovo dušo, kakor kadilo na ognju prijetno zadiši. Trpljenje je šola čednosti.

Križ je lestvica v nebesa, križ je znamenje naše sv. vere in prave Cerkve Jezusove. Po tem potu, ki se imenuje kraljevi pot, je šel najprej naš Gospod Jezus Kristus, prva za njim njegova božja Mati, kraljica mučencev, in za Jezusom in Marijo neštete trume svetih mučencev, spokornih spoznovavcev, čistih devic. Pa nebeški vojskovodja kliče vsem: *Blagor vam, veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih; zakaj tako so preganjali preroke, kateri so bili pred vami.* (Mat. 5, 11. 12.)

Kristus je bil največji v očeh nebeškega Očeta, ko je bil povišan na križ ter ponižan v smrt. In ravno njegov križ je zadal smrtno rano paganstvu in farizejstvu, ravno njegov križ je objel na desno in levo od Kalvarije vse pokrajine zemlje ter jih izkušal približati nebesom. „In jaz, kadar bom povišan od zemlje, bom vse vlekel k sebi,“ obljubil je Jezus. (Jan. 12, 32.) Tako tudi sveta Cerkev, ki je ob preganjanju kakor na križ pribita, obhaja ravno vsled tega največja zmagoslavja ter ima največ svetnikov. Saj vam je znan izrek Tertulijanov: „Kri mučencev je seme novih kristjanov.“ Naj naveden tudi besede Pija IX.: „To je cerkvi lastno, da tedaj zmaguje, kadar trpi, da jo tedaj razumejo, kadar je obrekovana, in tedaj pride k cilju, ako je zapuščena.“ Sveti Rupert pa je rekel: „Ogenj tli pod pepelom; če se piha vanj, vspalmti, in kolikor bolj se piha, toliko bolj gori; tako je tudi s Cerkvijo; kolikor več nastane preprirov in preganjanj, toliko popolniša in veličastniša pride iz njih.“

Če je zrak dolgo časa tih in miren, nabirajo se slabi, škodljivi plini v njem. Da se odstranijo ter se zrak očisti, treba nevihte, viharja. Tako tudi od časa do časa treba viharja v sv. Cerkvi, da se otresejo veli listi in suhe veje, to je malopridni udje, ki bi utegnili okužiti še druge. Kadar je bilo v sv. Cerkvi dolgo časa mirno, je opeša'la vera, omrznila ljubezen, pojenjala gorečnost, nastopila mlačnost, čednost se poizgubila, svetost izginila. Celo krive vere so se hotele vtihotapiti, ki so bile pripravljene ljudi po zložniši poti, kakor jo je določil Bog, pripeljali k dozdevnemu cilju. Mirni časi so bili poguba za marsikoga. „Kdor se je ločil od Cerkve, zapravil je doto,“ piše sv. Ambrož.

Na Francoskem so v zadnjih desetletjih bili mnogi verniki silno mlačni za sv. vero in svojo dušo ter so se dali voditi po krivih učenikih, po judovskih časopisih ter so ob volitvah dajali svoje glasove popolnim brezvercem, ki so jim po svojih brezbožnih postavah metali križe, krščanski nauk in celo besedo Bog iz šol, ki so jim dovedle razporoko ter cerkveni rop izvršile na osebah in rečeh.

Nebeški ženin pa ne mara take mlačne in z. grehi omadeževane Cerkve, ampak hoče jo imeti *podložno in tako, da nima ne madeža ne grbe, ali kaj drugega takega*, (Ef 5, 24, 27.) hočejo imeti vneto božje ljubezni in gorečo v vseh družih čednostih. Zato pripušča, da se je dvignil vihar, da *se misli raz-*

odenejo iz mnogih src. (Luk. 2, 35.) Sedaj se ima odločiti, kdo je za Kristusa — popolnoma, in kdo zoper njega — popolnoma, kar náj se pokaže tudi po zunanje pred vsem svetom. Iz takih poizkušenj naj se dvigne zares — sveta Cerkev, iz takih bojov, zmagovalna Cerkev.

4. Četrti vzrok, da Bog pripušča preganjati svojo Cerkev, pa je ta, da se pokaže, da je ona delo božje vsemogočnosti vkljub vsemu peklenskemu nasprotovanju, vkljub vsem še tako groznim naporom zoper njo.

Čolnič sv. Petra se že 19 sto let bori z nevarnimi vrtinci, s silnimi viharji, s pogubnimi valovi, toda ni se še pogreznil; krmilar njegov, rimski papež, je pod varstvom božjega Ustanovnika Jezusa Kristusa, je pod vodstvom Učenika in Tolažnika sv. Duha. *Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.* (Mat. 28, 20.) *Kadar pride Tolažnik, ki ga vam bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, kateri se od Očeta izhaja, on bo pričeval o meni.* (Jan. 15, 26.) Tako je govoril Jezus po besedah današnjega evangelija.

Neki slikar je naslikal skalo sv. Petra z vse blagoslavljačo sv. Cerkvijo, okrog katere se peni razburkano morje vseh stoletij, ko jo napadajo krivoverci in odpadniki, neverniki in veljaki. Toda skala se ne gane, le tisti, ki se zaletavajo vanjo, padajo vznak, razbijajo si glave, pogubljajo sebe in druge, o čemur priča zgodovina vseh 19. stoletij. Zakaj ona je delo božje vsemogočnosti in neskončno modre previdnosti stoječa na zagotovilu včlovečene Besede: *In peklenska vrata je ne bodo premagala.* (Mat. 16, 18.)

Zato je rekel neki izpreobrnjenec: „Vladarska hiša ubogega ribiča galilejskega ne izmre. Nji pripada naš sv. Oče; do smrti ga morejo mučiti, toda sv. Cerkev živi dalje. Ali naj zahtevamo čudež, da verujemo v resničnost naše sv. vere? Tukaj je čudež, zmaga sv. Cerkve skozi vsa stoletja od Kristusa sem, neomajani obstanek njen v vseh viharjih od zunaj in znotraj.“

Ob sedanjem preganjanju katoliške Cerkve na Francoskem se je pokazal zanjo lep uspeh zlasti v tem, da so si škofje in duhovščina edina med seboj ter delajo vse v soglasju s sv. Očetom. To so povdarjali tudi sv. Oče pri božičnem nagovoru na kardinalne na sv. večer leta 1906., tudi so priporočali, da bo treba podvojiti molitve, da bi se božje usmiljenje nagnilo ter bili prikrajšani dnevi poizkušnje. V znamenje medsebojne složnosti fran-

coski katoličani širijo med seboj posebne svetinje, ki imajo na eni strani Kristusovo glavo, na drugi pa križ, okoli katerega se ovija oljična vejica z napisom: Prostost.

To sem vam govoril, da se spomnite, kadar ura pride, da sem vam jaz to pravil. Tako je sklenil Jezus svojo napovedbo v današnjem evangeliju. Spomnite se, vam rečem tudi jaz, večkrat teh štirih vzrokov, zakaj Bog pripušča preganjati svojo Cerkev in njene služabnike. Preganjanje svete Cerkve je posebno znamenje, da je ona prava ustanova njegova. Preganjati do smrti na križu je pustil večni Oče celo svojega edinorojenega Sina. Sv. Cerkev pa ima isto nalogo in isto pot, kakor njen božji Ustanovnik. Oznanovati mora nauke čisto nasprotne naukom tega sveta in po poti križa in poizkušenj se mora očiščevati ter vnemati svoje nevernike za božjo ljubezen. Slednjič naj se tudi vedno kaže, da je kakor ustanovitev tako tudi ohranitev svete Cerkve delo božje vseмогоčnosti in modre previdnosti.

Spomnite se, da imate kot dobri otroci matere katoliške Cerkve z njo žalovati in se z njo radovati, varovati se vsega, kar bi jo žalilo, in storiti vse, kar bi jo moglo razveseliti. Tako bomo dobre ovčice najboljšega pastirja, ki je rekel: *Poznam svoje, in moje poznajo mene.* (Jan. 10, 14.) Poznal nas bo potem tudi sodnji dan ter nas povabil na svojo desnico. Amen. *Val. Bernik.*

Binkoštna nedelja.

Češčenje sv. Duha.

Tolažnik sv. Duh vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar sem vam rekel. Jan. 14, 26.

Ko je prišel sv. Pavel v grško mesto Átene, je našel tempelj, ki je imel napis: „Neznanemu Bogu“. Žalibog, da tudi mnogi kristjani tako malo časté sv. Duha, kakor bi jim bil neznani Bog. Sv. Pavel je, prisedši v Efez, vprašal ondotne krščence, če so že prejeli sv. Duha. Oni pa so mu odgovorili, „da še ne vedó, kaj je sv. Duh.“ (Dej. ap. 19, 2.) Nezadostno znanje resnic sv. vere je tudi vzrok, da so današnji kristjani tako mrzli v češčenju sv. Duha.

Mi se klanjamo Bogu Očetu in Bogu Sinu, častimo angele in svetnike, zlasti Marijo Devico, premalokrat pa se obračamo k sv. Duhu. O binkošti se ga spominjamo, potem pa malo več mislimo nanj. Papež Leon XIII., ki je toliko storil in pisal za povzdigo verskega življenja, je poslal krščanskemu svetu okrožnico o sv. Duhu in zaukazal, naj se vsako leto pred binkošti opravlja devetdnevna čast sv. Duhu. Škofje so hitro porabili to priliko in so v primernih pastirskih listih vernikom obrazložili nauk o sv. Duhu. To je veliko pripomoglo, da se je povzdignilo češčenje sv. Duha in to je vesela prikazen na polju verske prosvete. Premišljajmo torej danes, kaj uči Jezus, kaj sv. Cerkev o sv. Duhu.

I. Božji Zveličar, Učenik večne resnice, govori pri sv. Matevžu: „Kdorkoli reče besedo zoper Sinu človekovega, mu bo odpuščeno; kdor pa govori zoper sv. Duha, ne bo mu odpuščeno ne na tem, ne v prihodnjem svetu.“ (12, 32.)

Drugi pot pravi učencem: „Pred poglavarje in kralje boste vojeni zavoljo mene v spričevanje njim in nevernikom. Kadar vas pa bodo izdali, ne skrbite, kako ali kaj bi govorili, zakaj dano vam bo tisto uro, kaj govorite. Niste namreč vi, ki govorite, ampak Duh vašega Očeta je, ki govori o vas.“ (Mat. 10, 18.)

In na tretjem mestu govori Gospod: „Jaz bom prosil Očeta in dal vam bo družega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj, Duha resnice . . . On vas bo učil vse in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam povedal . . . Za vas je dobro, da jaz grem. Zakaj, ako ne grem, Tolažnik ne bo prišel k vam; ako pa grem, vam ga bom poslal.“ (Jan. 16, 7.)

Besede Kristusove so krasna proslava sv. Duha. Iz njih povzamete, da je sv. Duh resnični Bog, da je Duh resnice, da je on govoril po apostoli in velike reči storil po njih.

II. Kaj uči sv. Cerkev o sv. Duhu? Kaj je ona storila v njegovo proslavo?

Sv. Cerkev uči, oprta na božje razodetje, da sv. Duh izhaja od Očeta in Sina od vekomaj, da je tretja božja oseba, sam pravi, živi Bog, ki ima iste lastnosti, kakor Oče in Sin, je večni, vsemogočen, dobrotljiv, neskončno moder itd. Ko sta krivoverca Sabelij in Makedonij nastopila zoper sv. Duha, je sv. Cerkev razložila katoliški nauk in izobčila krivoverca. V srednjem veku je sklicala cerkvene zборе v Lijon, Florenco in v Lateran in ti so

natančno razjasnili katoliški nauk in ščitili božjo čast sv. Duha. Sv. Cerkev v enomer časti in kliče na pomoč sv. Duha in ga slavi na isti način z Očetom in Sinom. Njemu na čast obhaja binkoštna praznike, njemu na čast se bere posebna poželjna (votivna) maša. V duhovnih molitvah se prične tretja ura s posebnim himnom v čast svetemu Duhu. Pri vseh važnih opravilih se obrača k njemu. Če se posvečuje cerkev, mašnik ali škof, če se mazili cesar ali kralj, ali se prične važno posvetovanje, vsikdar se zapoje pesem: O pridi Stvarnik, sv. Duh.

Posnemajmo zgled sv. Cerkve. Ako zanemarjamo češčenje sv. Duha, imamo sami največjo škodo.

III. Velika so dela, ki jih je sv. Duh storil v zveličanje sveta. Vera nas uči, da je Bog vse ustvaril iz nič. Ali to stvarstvo je bilo „pusto in prazno“. Ustvarjene snovi so bile v tekočem stanu; bila je velikanska tekoča masa, ki je vrela in kipela, „sveti Duh pa je plaval na vodami, je ločil prvine, pa jih spajal in urejeval, zbujal jim je življenske kali, da je vsaka prvina rodila ona bitja, ki so počivala v njej. Po delovanju sv. Duha je voda dala nebo in zemljo; zemlja je rodila rastline in živali, nebo je dalo ptice in zvezde, vse pa se izvršilo in rodilo z veliko lahkoto, raznovrstnostjo in modrostjo,“ kakor popisuje 103. psalm.

Drugo delo sv. Duha je včlovečenje Sinu božjega. Angel je oznanil Mariji, da postane Mati božja. Marija odgovori: „Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža?“ In angel jo poduči: „Sveti Duh bo prišel nad te in moč najvišjega te bo obsenčila, zato bo sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano sin božji.“ (Luk. 1, 35.) Včlovečenje Sinu božjega je bilo tedaj delo sv. Duha.

Na binkoštni praznik pa se je vlila na zemljo polnost svetega Duha. Deset dni so že bili apostoli zbrani v molitvi in postu; bile so to prve duhovne vaje, katere je vodila najbrže Devica Marija. Apostoli so se bili zaprli iz strahu pred Judi. Deseti dan pa nastane hud potres in šum, kakor velikega viharja, in ognjeni jeziki se prikažejo nad glavami apostolov. Tedaj so prejeli sv. Duha, ki je razsvetlil njih um, ojačil njihovo voljo. Odprli so duri, šli na javni trg in neustrašeno oznanovali Jezusa, križanega, zlasti Peter, ki je isti dan sprejel 3000 duš v naročje sv. Cerkve. Bil je to rojstni dan svete katoliške Cerkve.

Vse, kar je Bog storil za nas, je delo sv. Duha, bodisi v starem ali novem veku. On je navdušil sodnike, da so postali rešitelji Izraelovega ljudstva, on je navdihnil preroke, da so s

skrajno natančnostjo napovedovali prihodnje reči; on je krepil mučence, da so neustrašeni stali pred paganskimi trinogi, podelil jim dar moči, da so šli v grozovito smrt. On je dal mladeničem in deklicam misel, da so zapustili očeta in mater in se podali v samostane, kjer so živeli samo za nebeškega ženina. On živi in deluje še dandanes v sv. Cerkvi in nas posvečuje po svetih zakramentih.

Odkod pa to, da je naše srce tako mlačno in prazno? Odtod, ker nimamo sv. Duha, ker ga ne častimo, ker ga ne kličemo na pomoč. On sam pravi: „Kdor časti mene, bo imel večno življenje.“ V sedanji dobi bi morali goreče častiti sv. Duha; živimo namreč v dobi nevere. Ljudje so se odvrnili od sv. Duha, pa so se obrnili k mesu. Meseno poželenje se vali po zemlji kot povodenj in drvi seboj nešteto množico. Odvrnite se tedaj od del mesa in povrnite se k sv. Duhu. Kar bo človek sejal, to bo žel; kdor bo sejal v mesu, bo žel večno trohno, kdor bo sejal v duhu, bo žel večno poveličanje.

Kako pa naj častimo sv. Duha? Pobožno in večkrat na dan se pokrižajmo in spodobno imenujmo poleg Očeta in Sina tudi sv. Duha. — Kolikorkrat molimo apostolsko vero, vsikdar recimo spoštljivo in s prepričanim srcem: „Jaz verujem v sv. Duha!“ — Kolikorkrat izrekamo slavospev: „Čast Očetu in Sinu in sv. Duhu,“ ponižno priklonimo glavo in recimo: „Kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in na vekomaj. Amen.“ Kdor lepo opravlja te vaje, je častivec sv. Duha. — Dobro je tudi, da pred vsakim važnim opravilom kličemo sv. Duha na pomoč. Sami iz sebe ne premoremo ničesar, s pomočjo sv. Duha vse.

Nikdar pa ne pozabite, da ste posvečen tempelj sv. Duha. Pri sv. krstu in pri sv. birmi ste bili maziljeni s sv. krizmo, sveti Duh vam je vlil tri božje čednosti v srce in dušo in vas napolnil s sedmerimi darovi. Sv. apostol Pavel vas tedaj opominja: „Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji prebiva v vas? Ako pa kdo oskruni tempelj božji, končal ga bo Bog. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi!“ (I. Kor. 3, 16, 17.)

Živimo torej nedolžno in čisto, vsak po svojem stanu, da ostane sv. Duh v nas. Binkoštni dni pa in vse dni svojega življenja zdihujmo in molimo: O pridi Stvarnik sveti Duh, napolni srca svojih vernih in prenovi nam lice zemeljsko. Amen. *P. H.*

Binkoštni ponedeljek.

Darovi sv. Duha.

Daj jim, ki v te verujejo, ki v te trdno upajo, sedem blaženih darov.

Cerkvena molitev.

Današnji praznik nas ne spominja le na prihod sv. Duha, na apostole, na ustanovitev sv. Cerkve in razglašenje postave milosti, spominja nas marveč tudi na notranje prenovljenje, katero povzroči Bog sv. Duh v onih, ki se njemu priporočajo. Greh je opustošil zemljo in oviral delovanje sv. Duha. Kakor je bila v začetku zemlja pusta in prazna, tako so bila po grehu pusta in prazna srca ljudi. Opravičena je bila zlasti takrat prošnja: „Pošlji svojega Duha in obnovi obličje zemlji!“ In res, prišel je sv. Duh, ki je vse prenovil, prišel je s svojimi sedmerimi darovi in spremenil je dvanajst preprostih mož v goreče apostole in razsvetlil jih je, da so razsvetljevali potem tudi oni celi znani svet in s krščansko vero, katero so oznanjevali, so spremenili obličje zemeljsko.

Sv. Duh je prišel v podobi ognjenih jezikov današnji dan na v dvorani zadnje večerje zbranè apostole; on pa prihaja nevidno tudi v naše duše, v katerih izvrši največje delo božjih rok, naše posvečenje in opravičenje. Pri stvarjenju je Bog iz nič k življenju poklical razna bitja, pri delu našega opravičenja pa se mora Bog takorekoč boriti z našo prosto voljo, katero more sicer premagati, a pustiti jo mora vendar prosto; s svojo vsemočnostjo jo more namreč skrivnostno pripeljati do tega, da se odloči prostovoljno za pravo dobro. To razsvetljenje božje zadene našo dušo in vse njene zmožnosti, to razsvetljenje posveti celo naše življenje s tem, da postanemo deležni sedmerih darov, daru modrosti, umnosti, sveta, moči, učenosti, pobožnosti in strahu božjega. Te darove je obljubil Gospod, ki je rekel svojim učencem: *Tolažnik sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in vas opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.* Premišljujmo torej danes: 1. darove, katere nam prinaša sv. Duh, 2. kako moramo živeti, da postanemo deležni teh darov.

1. Že prerok Izaija govori o duhu modrosti. Jezus Kristus pa je obljubil svojim učencem sv. Duha in rekel: *Kadar pa*

pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico. (Jan. 16, 13.) Že Gospod sam je podučil apostle v resnicah, katere morajo označevati narodom; dar pa, katerega jim ima vliti sv. Duh, bo delal, da jim bodo te resnice tako prijetne in drage, da bodo pripravljene za te resnice darovati vse, celo življenje. Svet ne mara za evangeljske resnice, on celo sovraži in preganja evangelij, ker svet ni prejel daru modrosti. Kdor pa prejme dar modrosti, ta dobi tudi veselje in ljubezen do vsega tega, kar veruje. Razodeta postava mu postane lahka in sladka kakor med. Tako pravi sveto pismo: *Kako sladke so tvoje besede mojemu grlu, bolj ko med mojim ustom.* (Ps. 118, 103.) Svet ne mara za besedo božjo, za zakrament sv. Rešnjega Telesa in za dela bogoljubnosti, on v teh ne najde nobene sladkosti, ker mu manjka daru modrosti. Besede, katere je očital nekdanji Jezus še jako posvetnemu Petru, veljajo zlasti svetu, kateri ni prejel daru modrosti, besede: *Poberi se spred mene, satan! ker ne umeš kar je božjega, ampak kar je človeškega.* (Mark. 8, 33.)

Nasprotno pa najde duša, v kateri prebiva sv. Duh, največje veselje in največjo sladkost v bogoljubnih delih. Da, celo zatajevanje, ki je samo na sebi grenko in bridko, postane duši, v kateri prebiva sv. Duh, sladko in prijetno, ker je taka duša prejela od Boga sv. Duha dar modrosti.

Sv. Duh pa daje tudi dar u m n o s t i. Svet ne čuti nobene sladkosti v svetih rečeh, ker mu manjka tudi daru umnosti. Svete reči in dobra dela hoče le tedaj naša duša, ako je spoznala njih potrebo, korist in sladkost. Svet tega ne spozna, ker je razum posvetnjakov otemnjen vsled strasti, v katere so zakopani. Sveti Pavel namreč piše: *Ponatorni človek ne razume tega, kar je božjega Duha* (1. Kor. 2, 14.) Ako pa gledamo te človeškemu razumu tako temne resnice z očmi sv. vere, nam nobena druga resnica ne postane tako jasna, kakor so jasne one, katere uči sv. Cerkev. Mi potem spoznamo, da so še peklenke kazni premajhne za smrtni greh in da se vse trpljenje tega sveta s smrtjo vred ne da primerjati z mnogo večjim plačilom v nebesih. Mi spoznamo potem, da nas dela greh časno in večne nesrečne, da je odpuščenje razžalenj za dušo častno, nečastno pa maščevanje, da je bolj slavno za nas, ako premagamo sami sebe, kakor če premagamo še toliko sovražnikov, da je vse posvetno razveseljevanje ničevno v primeri z veseljem, ki nas čaka v nebesih. Vprašaj pa o vsem tem posvetnjake in odgovorili ti bodo, da

vsega tega ne razumejo. Oni imajo oči in ne vidijo, ušesa in ne slišijo. To pa zato, ker je njih srce pokvarjeno, vsled tega pa tudi razum otemnjen. Otemnjenost razuma pa je vzrok verskih dvomov in nevere.

Kdor dobi dar umnosti, temu postane vse jasno, njegova vera oklepa vse razodete resnice. Apostoli so slišali iz Gospodovih ust vse resnice, vendar jih pa niso mogli razumeti toliko časa, dokler niso prejeli od sv. Duha daru umnosti. Zato je rekel Gospod o sv. Duhu, da bo ta učil apostole vso resnico. Sv. Duh nas z darom umnosti uči, kje je pravo, dobro, on nam kaže, kam moramo obrniti svoje želje in svoje srce.

Dar sveta je tretji dar. — Zveste duše Gospod nikdar ne zapusti, on jo vedno podpira s svojim razsvetljenjem. Tega je Gospod zagotovil že svoje apostole, ko je rekel v današnjem evangeliju: *Sv. Duh pa vas bo učil vse in vas bo spomnil vsega, karkoli sem vam rekel.* V človeškem življenju pridejo tuintam trenutki, v katerih se duša kar ne more odločiti. Pod navideznim dobrim se skriva tuintam greh in tuintam ne vemo, kakšnih sredstev se poslužiti, da bi dosegli svoj namen. Dar sveta, katerega nam daje sv. Duh, nam pomaga iz takih zadreg. On nas uči, kako se oprostiti v raznovrstnih težavah, on nas razsvetljuje, da zberemo prava sredstva, da dosežemo svoj cilj in svoj konec.

Naše življenje je pa nadalje polno težav in bridkosti in kaj lahko bi zgubil svojim lastnim močem prepuščeni človek pogum. Zato spominja Gospod v današnjem evangeliju svoje učence: *Vaše srce naj se ne prestraši in naj se ne boji!* Da se pa to zgodi, nam je treba pomoči od zgoraj, nam je treba daru moči. Ako dobimo ta dar, tedaj čutimo, da je Bog z nami in da vse moremo v njem, ki nam daje svojo moč. Okrepčal je sveti Duh s tem darom Jefejeja in zmagal je, Judito in rešila je Betulijo, Deboro in premagala je sovražnike svojega naroda, Samsona in prepodil je Filistejce, apostole in oznanjevali so pogumno križanega Jezusa po celem širnem svetu, sv. Ambroža in vstavi se cesarju Teodoziju, sv. Krizostoma in nastopil je odločno zoper cesarico Evdoksijo, sv. Gregorja VII. in zavrnil je Henrika IV. Dal je sv. Duh dar moči mučenikom in zaničevali in prezirali so tudi najhujše muke, spoznovavcem in premagali so samega sebe, svet in hudobnega duha. Kaj pa ti, o kristjan, ki si tako slaboten, da podere na tla vsaka še tako majhna skušnjava vse tvoje dobre sklepe, ti, katerega vedno premaga greh in te vsaka priložnost

zmaje in vpogne, kakor maje in vpogiba veter slabotni trst? Od kod vse to? Ali ne od tod, ker nimaš duha moči. Prosi torej danes Boga svetega Duha za ta dar.

Dar učenosti je peti dar sv. Duha. Učenost, katero nam daje sv. Duh, pa ni ona puhla posvetna učenost, ki napihuje, marveč je ona učenost in modrost, katero so imeli svetniki. To je ona učenost, vsled katere znamo prav rabiti svet in njegove darove, to je učenost, ki nas uči trezno in bogaboječe živeti na tem svetu, to je ona učenost, katera nam daje prostost otrok božjih. Jezus je napovedal, da nas bo sv. Duh učil vso resnico, glede katere pravi sv. Janez, da nas bo oprostila sužnosti greha. Posvetna učenost se peča s tem in onim, prav nič nam pa ne koristi za večnost. Učenost pa, katero nam daje sv. Duh, nas uči verovati verske resnice, ne uči nas pa razkladati in razpravljati jih, ta učenost nas ne dela učenjakov, pač pa nas dela dobre kristjane in nas uči resnic, katere nam zagotove srečno prihodnost. Blagor njemu, ki ima tako učenost. Takega človeka blagruje psalmist, rekoč: *Blagor človeku, katerega ti poučuješ, o Gospod, in ga učiš svojo postavo.* (Ps. 93, 12.) Tak človek ne najde v razodetih resnicah protislovja in dvomov; ne najde v zapovedih in prepovedih, da bi bile te nemogoče, on ne pase svoje radovednosti v prepovedanih knjigah in časopisih, marveč zadovoljen in srečen je z resnicami, katere ga uči sv. Duh. Oh, kako potreben bi bil zlasti dandanašnji dar te učenosti, katera bi nas posvečevala. Za to učenost prosimo sv. Duha in vslišal nas bo in počival bo nad nami duh učenosti.

Sv. Duh se pa imenuje tudi Duh svetosti in pobožnosti. Ta dar nam daje nekako globoko nagnjenje do vsega tega, kar se tiče Boga, službe božje, spoštovanja cerkve, pogostega sprejema sv. zakramentov, izpolnjevanja volje božje, gorečnosti za čast božjo in zveličanje duš in ljubezni do besede božje. Ta ljubezen je sad in posledica sv. ognja ljubezni. Saj pravi Gospod: *Ako me kdo ljubi, bo moje besede izpolnjeval.* (Jan. 14, 23.) Duša oblagodarjena z darom pobožnost, postane stanovanje, postane tempelj božji. Zato pa pravi v današnjem evangeliju Gospod: *Ako me kdo ljubi, bo moje besede izpolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.* Prosimo zlasti dandanes, ko se vedno bolj in bolj razširja duh brezbriznosti in hudobije, goreče za dar pobožnosti. Prosimo Boga sv. Duha, naj

vžge v srcih naših ogenj svoje božje ljubezni. Pridi, sv. Duh, in vžgi v nas ogenj svoje ljubezni!

Zadnji dar je dar strahu božjega. Ta strah božji je sad ljubezni in je tak strah, kakršnega ima sin pred svojim očetom. Ako imamo ta strah, se vedno spominjamo vsepričujočnosti božje in smo previdni, da kaj ne mislimo, govorimo ali storimo, kar bi nam vtegnilo vzeti milost božjo. V današnjem evangeliju pravi Gospod: *Ako me kdo ljubi, bo moje besede izpolnjeval*. Ako si ohranimo postavbo božjo v svojem srcu, tedaj se varujemo greha ne le iz strahu pred peklom, marveč tudi za to, ker bi z grehom žalili neskončno ljubeznjivega Boga, ki nam je podelil že toliko dobrot in nas je že od večnosti ljubil.

To so torej darovi sv. Duha in kdo je, ki bi se drznil trditi, da nam ti darovi niso potrebni? Prosimo torej še sv. Duha, da naj pride nad nas, in da naj nas razsvetli in naj vžge naša srca. Ako pa hočemo te darove res dobiti, posnemajmo apostole.

2. Komaj je odšel Gospod v nebesa, in že so se apostoli zbrali v dvorani zadnje večerje, kjer so se v lepi slogi z molitvijo in zbranostjo z Marijo vred pripravljali na prihod svetega Duha.

Ako hočeš, predragi, da pride tudi v tebe sv. Duh, bodi zbran, ker sv. Duh ne pride v srce, ki je polno raztresenosti in polno posvetnosti. V dvorani zadnje večerje ni bilo posvetnosti, zatrimo tudi v svojem srcu vsako posvetno poželenje in vsako raztresenost. Ako bo temu tako, potem bo govoril v tihoti in samoti sv. Duh tudi na naše srce in razsvetlil ga bo z nebeškim razsvetljenjem. Kličimo sv. Duha z gorečo molitvijo, katera naj bi bila pobožna in stanovitna, kakor je bila goreča in stanovitna molitev apostolov, o katerih pravi sv. pismo: *Bili so enega duha in stanovitni v molitvi*. Kličimo nad se sv. Duha z lepimi vskliki sv. Cerkve, katera ga imenuje očeta revežev, darovalca vseh darov, luč src, ko moli: „Pridi, Oče revežev, darovalec vseh darov, pridí, ogenj svitli src! — O Tolažnik naš krepak, dušam našim gost sladak, o hladilo presladko. — Vtrujenim počitek mir, vročim mili hlada vir, jokajočim tolažnik. — Ti izmij nečisto vse in operi madeže in ozdravi ranjeno. — Vse okorno pripogni; kar je mrzlega ogrej; vodi, kar zgrešilo pot. — Ako bomo tako molili in zdihovali, bo prišel sv. Duh tudi na nas, zlasti, ako bomo z molitvijo družili ljubezen, kakor so to delali tudi apostoli, ki so bili eno srce in ena duša. Ako hočemo, da

bo sv. Duh v nas prebival, moramo iztrebiti iz nas prepir, maščevalnost in sovraštvo. Bog sv. Duh je duh miru in ljubezni in ne more prebivati v srcih, v katerih je vse polno nevoščljivosti in sovraštva. Slednjič pa, ako hočemo, da pride Duh vse tolažbe v nas, postavimo se pod varstvo Matere božje, najčistejše neveste Boga svetega Duha. Ona, katera je sprosila apostolom toliko obilico darov, bo sprosila tudi nam onega nebeškega Duha, tretjo osebo božjo, ki bo spodil od nas proč greh, sovražnika naših duš, potem bo srečno in varno naše življenje in čutilo bo tolažbo, katero nam podajajo sedmeri darovi sv. Duha. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Praznik sv. Trojice.

Posvečujoča milost naredi človeka v tempelj sv. Duha.

Ako me kdo ljubi, izpolnjeval bo moje besede; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.

Jan. 14, 23.

Ko bi bilo napovedano, da pride v vašo hišo cesar ali kralj, kaj bi vsega ne naredili, da mu pripravite dostojno bivališče? In ko bi se vam zdelo, da bo katerega izmed vas za svojega sina vzel, kako bi se srečne šteli, kako bi komaj pričakovali onega trenutka, ko se ima to zgoditi! Pa povem vam, dragi v Kristusu, da je vsak kristjan, ki živi v stanu milosti božje, tisočkrat bolj srečen, kakor oni, ki pričakuje kraljevega in cesarjevega obiska.

Ako me kdo ljubi, pravi Jezus Kristus, izpolnjeval bo moje besede; in moj oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala. Čuješ kristjan! Sam Oče nebeški, sam Sin božji je pripravljen priti k tebi, ako ljubiš Boga, ako izpolnuješ besedo božjo, ako mu pripraviš dostojno bivališče. In prav danes na praznik presvete Trojice, ko se spominjamo največje skrivnosti sv. vere, v praznik Boga Očeta, Sina in sv. Duha vam bom razložil in pokazal, kako da po milosti božji, po posvečujoči milosti sv. Duha, postanemo prebivališče, stanovanje božje, najpoprej v sv. krstu, drugič v sv. pokori.

Tako sem razdelil svoj govor, ki naj bo Bogu v čast, nam pa v poduk.

1. Da spoznamo, kako postanemo po in v sv. krstu prebivališče božje, da Bog sam v nas prebiva, poglej in premisli kristjan, kaj si bil pred sv. krstom in kaj si po sv. krstu.

Kaj si bil pred sv. krstom? Nesrečen otrok. Nebeški oče ni maral za te, ker si imel na sebi greh prvih staršev. Zaznamovan si bil s tem grehom na duši in telesu. Tresla se je tvoja duša, ker je videla angela z gorečim mečem, ki jej brani vhod v raj. Visel si med nebom in peklom: od nebes nisi smel nič upati, pekla pa si se bal. Pred krstom si bil pagan, čegar duši se nebesa nikdar ne odpró, čegar telesa ne sprejme blagoslovljena zemlja.

In kaj si po sv. krstu? Pri sv. krstu te je sv. Duh posvetil. Kakšna izpremema naenkrat! Naj popišem to z besedami svetega pisma, zlasti z besedami sv. apostola Pavla. Sv. Duh je vлил v tvoje srce ljubezen božjo, ki je zbrisala izvirni ali podedovani greh; tedaj se je očistila tvoja duša s krvjo Jezusa Kristusa, ki je tako-rekoč tekla na tvojo dušo pri sv. krstu; sv. Duh te je potem zaznamoval s pečatom, da si odrešen. Odslej si otrok božji, dedič nebeškega kraljestva, pa ne le dedič nebeškega kraljestva, tudi sodedič Jezusa Kristusa. Zopet imaš pravico do nebes. Vsa nebesa so se veselila pri tvojem krstu; nebesa so se — rekel bi — odprla, kakor nekdanj, ko je Janez Krstnik ob Jordanu krstil Jezusa; sv. Duh je prišel na te, da te je očistil, Bog Oče je iz nebes tedaj gledal na te, veselil se angelsko-čiste duše in tebi so veljale njegove besede: *Ti si moj ljubi sin, nad katerim imam svoje dopadajenje.*

Veseli se kristjan! Nebeška vrata so za te odprta, in tisti trenutek, ko se konča zemsko tvoje življenje, prične se večna in neskončna sreča. Dokler pa živiš, si tempelj, ki ga je sv. Duh posvetil, tvoje telo, tvoja duša, vsi udje tvojega telesa so tempelj živega Boga, tempelj, ki ni tvoj, ampak božji, ker ga je sam sv. Duh posvetil pri sv. krstu.

Srečo ti moram torej voščiti, o kristjan, k toliki časti! Po sv. krstu imaš posvečujočo milost božjo, ki diči in krasi tvoj tempelj, in ki je veliko lepši, kot vse lepotije, kar si jih kdaj videl! Res srečen si, pa kako me prestraši isti apostol Pavel, ki nadalje pove, da imamo mi ta zaklad posvečujoče milosti božje kakor v lončenih posodah in da se moramo vedno bati, da se posoda ne razdrobi in zaklad ne izgubi.

Dragi v Kristusu! To so resne besede. Pri sv. krstu dobi človek posvečujočo milost božjo, nedolžnost in čistost. Pa koliko časa jo ohrani? Veliko jih jo izgubi precej, ko komaj vedó, da se more izgubiti. Pri sv. krstu je človek posvečen v cerkev, tempelj božji. Pa koliko časa ostane svet, čist, nedolžen? Kako je z nami, dragi v Kristusu? Ali ni li morda zopet tako žalostno, kot je bilo pod krstom. Hudo, žalostno je to, a za obupati ni. Hujše onečasti grešnik s svojimi grehi dušo, kakor je bila onečščena po izvirnem grehu; bolj ostudna je duša grešnikova po grehu, kakor je bila pred sv. krstom, a vendar božja milost ne zapusti tudi oropanega, onečeščenega tempelja, sv. Duh ga zopet posveti v zakramentu s v. p o k o r e.

II. Poglejmo zato sedaj, kakšen je grešnik p r e d spovedjo in p o spovedi.

Kristjan, kaj si, če si zapravil s smrtnim grehom posvečujočo milost božjo? Kje je tempelj božji, v katerega si bil posvečen pri sv. krstu? Kje je sv. Duh, ki je v tebi prebival? Kje Bog Oče, ki je k tebi prišel? in Bog Sin, ki je pri tebi prebival? — O — vse te je zapustilo. Ti si sicer še tempelj; pa oskrunjen tempelj, od Boga zavržen tempelj, kjer se časti hudobni duh. — Pred sv. krstom je stanoval v tebi tudi hudobni duh, ker si imel poddedovani ali izvirni greh, pri sv. krstu pa je prišel k tebi sv. Duh! Kak nebeški mir je bil odslej v tvoji duši! Kako je bila tvoja duša čista, Bogu dopadljiva! Kako je bila ozaljšana, olepšana! Pa ti si zapustil pot nedolžnost, grešil si, sv. Duha si pregnal iz svojega srca, in kaj se je zgodilo? Hudobni duh je prišel zopet nazaj, s seboj je pripeljal še sedem drugih duhov, ki so hujši, in stanujejo v tebi in tvoje stanje je strašnejše, kot je bilo pred sv. krstom. Gorje, tisočkrat gorje, če ostaneš v tem stanu!

Pri velikih ladjah, ki prevažajo ljudi iz Evrope v Ameriko, je privezanih še več manjših ladij, ki ne plavajo v morju. Te ladje imajo namen, da bi ljudi v sili rešile. Ko bi se večja ladja potopila, gredó popotniki na manjše, da se rešijo in pridejo do suhe zemlje. Dragi kristjani! Tudi naše življenje je podobno vožnji po morju. Velika ladja pomeni sv. krst, vihar in potop na morju pa, ki pokonča veliko ladjo, naznanja smrtni greh. V stanu posvečujoče milosti božje, ki jo je prejel pri sv. krstu, bi moral človek priti v nebesa. Pa naš Zveličar je vedel, da jih bo veliko izgubilo krstno nedolžnost, in zato je nam dal za pot še manjše ladjice, namreč zakrament sv. pokore. Dà, dragi kristjan, isti sveti

Duh, ki te je pri sv. krstu očistil izvirnega greha in ti dal milost božjo, on ti tudi pri zakramentu sv. pokore pomaga, da se prav srčno kesáš svojih grehov in se obrneš zopet v goreči ljubezni do Boga. Pri spovedi nas sv. Duh podpira, sv. apostol Pavel pravi: *Sam sv. Duh podpira našo slabost. Sam sv. Duh prosi za nas z neizrekljivimi zdihljeji*, da se skesamo svojih grehov in prosimo Boga odpušćanja zaradi svojih hudobij.

Prvi dan po svojem vstajenju se je naš Gospod Jezus Kristus prikazal svojim apostolom, je dihnil vanje in rekel: *Prejmite sv. Duha, katerim boste grehe odpustili, so jim odpušćeni, katerim jih boste zadržali, so jim zadržani*. Po spovednikovi besedi pride sv. Duh na spokorjenca, njegove grehe izbriše, posvećujoćo milost božjo zopet duši nazaj dá in naredi, da postane duša bivališće božje.

Ko je kralj David grešil, je poslal Bog k njemu preroka Natana, ki ga je ostro posvaril radi grehov; David je spoznal svoj greh, kesal se ga in ves skesan govoril: *Res, grešil sem zoper Boga!* In komaj je izpregovoril te besede, ves skesan in spokorjen, že mu je prerok dal odpušćanje grehov z besedami: *Bog ti je odvzel grehe!* In zopet je bil David prijatelj božji. Tako se zgodi z vsakim grešnikom v spovednici. On pride k spovednici kot sovražnik božji zavolj svojih grehov; Bog ga zanićuje; pa ko spozna svoje grehe, ko se jih skesa, izpové in govori: *Grešil sem zoper Boga, mu spovednik, prerok novega zakona, podeli odpušćanje grehov, on postane zopet otrok božji, spokorjen hiti k Bogu, ki ga sprejme kakor izgubljenega sina, ga objame, mu zopet dá belo obleko čistosti, zopet se vesele nebesa, da se je grešnik spokoril. Sv. Duh zopet pride v tako dušo in z njim Bog Oće in Bog Sin. Ako me kdo ljubi, izpolnjeval bo moje besede; in moj oće ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.*

Sv. Bernard pravi: Angelom je dano, da nikdar ne greše, ljudje so slabi, in lahko se zgodi, da greše, hudobni duhovi pa so grešili in ostanejo trdovratni v svojih grehiih. — Ljudje so slabi, ali imajo vendar sv. Duha, ki jih je pri sv. krstu očistil izvirnega greha, ki jih v zakramentu sv. pokore oćišćuje vseh grehov, sv. Duha, čegar prebivališće so. Pravim imajo sv. Duha, ki je pripravljen jih oćistiti in posvetiti vsak dan, vsako uro, vsak trenutek. Ali spoznaš to, o kristjan? Vsak dan, vsako uro, vsak trenutek je pripravljen sv. Duh te oćistiti in posvetiti, ti pa se

obotavljaš cele tedne, mesece, četrletje, — hudo mi je izreči — celo leto se obotavljaš očistiti svojo dušo. Pa še bolj žalostno je, če trdovraten ostaneš v svojih grehah! Hudobni, zavrženi duhovi tako ravnajo, moj Bog, je-li mogoče, da bi človek ravnal, kot hudobni, zavrženi duhovi? — Kaj moram še reči! Še slabši so trdovratni grešniki kot hudobni duhovi. Hudobni duhovi bi se radi poboljšali, pa se ne morejo, trdovraten grešnik bi se lahko, pa se noče! Čegava hudobija je večji? Sv. apostol Jakob pravi: *Hudobni duhovni verujejo in se tresejo*. — Ali čuješ kristjan. Tresejo se! In zakaj se tresejo, ker se bojé Boga. Ti grešnik si pa v smrtnem grehu ves teden, ves mesec, četrt ali pol leta, ti veš, da gori ogenj jeze božje. Ti veš, da je meč maščevanja božjega že nastavljen proti tebi, vse to veš in moraš vedeti — in se ne treseš. O zaslepljenosti! Povej mi, kje imaš zdravo pamet? — Pa praviš: Hočem se spokoriti, pa ali se moram prav precej? — Ne odgovarjam ti na to! Le prašam te: Ali imaš kako zagotovilo, da ta teden še živiš, ali ni Bog gospodar tvojega življenja?

Ne zamudi prve priložnosti, ki se ti ponuja! Taka priložnost je sedaj ob šmarnicah, in kakor hiti jelen v žeji k mrzlemu studentu, kakor si bolnik poišče zdravnika, tako stori ti, da boš in ostaneš tempelj sv. Duha. Sicer pa, če imaš oskrunjen tempelj sv. Duha in ga ne očistiš, kaj se imaš bati? Da se boš nekdanj zavržen tresel pred Bogom, če se sedaj pred njim ne ponižaš. Pred to nesrečo nas obvaruj sv. Duh! Amen. — r —

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Devica verna*. Šmarnice. Spisal J. G o d e c, župnik v p. Založila „Kat. Bukvarna“ v Ljubljani. 1907 (str. 126).

Namen teh „Šmarnic“ je okrečiti praktično krščanstvo, pregnati mlačnost in vzbuditi odločnost proti nasprotnikom krščanstva. — Pisatelj pravi v uvodu: „Nobena družba na svetu nima toliko sovražnikov, kakor katoliška cerkev. Cele trume laži-učenjakov vstajajo in izkušajo ovreči resnice naše svete vere. Da, prišlo je tako daleč, da se že med preprostim ljudstvom le prevečkrat slišijo govorice zoper vero. Sramotno je, če tako govorjenje posluša veren mož, pa ne ve naglo odgovoriti in zavrniti onega, ki govori zoper verske resnice. Zato naj vas te-le „Šmarnice“ pouče, kako je treba braniti sveto vero proti raznim krivim prerokom. — Posnemati morate prve kristjane, ki tudi niso pustili sramotiti svoje vere, ampak so odločno zavračali pogane, ako so ti govorili proti krščanski veri.“

„Šmarnice“ imajo za vsak dan določeno kako versko resnico, katero ravno sedaj napadajo nasprotniki ter skušajo zanesti o njej verske dvome po časopisju in shodih v najoddaljeneje kote dežele. Govoré o Bogu, znanosti, novodobnih krivovercih, nezmotljivosti, verskih skrivnostih, peklu, izpovedi, cerkvenih zapovedih itd., sploh o stvareh, ki se napadajo vsak dan v časnikih.

Brez dvoma zahteva današnji čas več apologetičnega pouka. In kot kratka, poljudna, v svežem, toplém duhu pisana praktična apologija so te „Šmarnice“ vsega priporočila vredne.

Pisatelj se je tudi potrudil, da je — kolikor mu je bilo mogoče — spravil v skladnost rezki apologetični značaj z nežnim duhom majnikove pobožnosti. Vse delce je pisano z resnično toploto in se vedno nanaša na Kraljico majnikovo — „verno devico“.

Knjiga se naroča v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani in velja vezana K 1'80, s poštnino vred K 1'92 v. R.

2. „Izdajavec“. Zgodovinska povest iz turških časov. Spisal F. V. Slemenik. Str. 130. — L. 1873. je izdala Družba sv. Mohorja, ki je takrat štela 21.892 udov, poljudno povest „Izdajavec“, ki je pri bravcih našla mnogo priznanja. Večkrat se je izrekla želja, naj se knjiga ponatisne, ker bo dobro došla čitajočemu občinstvu. Družba je tej želji ustregla in „Izdajavec“ je sedaj izšel v drugem natisu. Povest je lepo zasnovana, polna iskrenega domoljubja in zelo zanimiva. Toplo jo priporočamo! Stane mehko vezana za ude 80 vin., za neude in po bukvarnah 1 K, po pošti 20 vin. več. — Družba sv. Mohorja bo izdala zanaprej tudi druge ponatisne prej izdanih, sedaj že redkih povestij.

3. *Je li teologija savremena znanost?* Napisao dr. Ivan Dujmušić. Preštampano iz „Vrhbosne“. Nakladom kaptola vrhbosanskog. Ciena 30 hel. Sarajevo 1906. Str. 50. — Praški akademiki so začeli in zagrebški so jih uneto posnemali. Ne zahtevajo nič drugega, nego da se z vseučilišča odpravi bogoslovna fakulteta, ker visoki šoli baje ne dela časti. „Mislimo, da se teološka fakulteta sploh ne sme smatrati za del našega najvišjega deželnega učnega zavoda, ker teologija nikakor ni času primerna veda“ — pravijo zagrebški demonstrantje v svojem oklicu. Dr. Dujmušić pa je podal v svoji knjižici dokaz, da je teologija prava znanost, da je kot taka tudi našemu času primerna, ker presega meje vseh časov in krajev, ter da ima zato popolno pravico do svoje fakultete na univerzi. To delce je lep odgovor na besni napad napredne mladine: nasproti divjemu fanatizmu govori miren filozof in nasproti zvenečim frazam temeljito, solidno znanje. A. J.

4. Silvio Pellico: *O dužnostima čovječjim*. Preveo Niko Štuk. Iz „Vrhbosne“ preštampano. Nakladom kaptola vrhbosanskog. Sarajevo. 1904. Str. 88. Ciena 50 hel. — Ta slavna knjiga je prestavljena že skoro na vse kulturne jezike in to tudi popolnoma zasluži. V obliki svetov mlademu prijatelju razpravlja Silvio Pellico o človeških dolžnostih, toda ne kot filozof ali moralist. On je iz življenja samega črpal svojo življenjsko modrost in jo učil za življenje, ki prinaša človeku z vsakim novim dnevom nove dolžnosti. Pellica krasi čudovita nravna resnost, ki je lastna nekaterim velikim značajem in ki vzbuja v vsakem dobro mislečem človeku občudovanje in željo, da si jo tudi sam pridobi. Zato priporočamo knjižico tudi slovenskemu občinstvu, zlasti ker je pisano preprosto in lahko. — e.

B.

Dr. I. Schuster — Dr. J. B. Holzammer: *Handbuch zur Biblischen Geschichte*. Für den [Unterricht in Kirche und Schule, sowie zur Selbstbelehrung. Sechste, völlig neu bearbeitete Auflage von Dr. Jos. Selbst und Dr. Jak. Schäfer, Professoren am bischöflichen Priesterseminar zu Mainz. Mit Approbation des hochw. Herrn Erzbischofs von Freiburg. Mit 231 Bildern und 5 Karten. — Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. 1906. — 2 Bände, 8° (XLII + 1814). — Cena 24 K.

To znamenito delo ima že precej zgodovine. Skromen komentar, ki ga je (l. 1861.) spisal dr. Ign. Schuster za svojo slovečo „Biblijsko zgodovino“, je deset let pozneje popolnoma na novo predelal dr. J. B. Holzammer ter s tem podal najširšim krogom izobraženega katoliškega sveta kolikor mogoče obsežno zgodovino božjega razodetja, obenem pa na kratko, a vendar prepričevalno in odločno zavrnil vsakovrstne dvome, ugovore in napade brezverske znanosti. Holzammer je delo vedno bolj izpopolnjeval po obliki in po vsebini in je pripravljal že šesto izdajo — a sredi dela ga je smrt prehitela.

Stari zakon započetelega dela je dovršil dr. Jos. Selbst. Osnova in načrt celega dela sta ostala nespremenjena. Da bi pa „ročna knjiga biblijske zgodovine“ ustrezala svojemu namenu za sedanjost in tudi za bodočnost, je bilo treba pri razlagi biblijske zgodovine pred vsem vpoštevati izza 5. izdaje (l. 1890.) znatno spremenjene razmere in potrebe. Zato se je učeni pisatelj posebno prizadeval pojasniti tista pereča vprašanja, ki jih je napredujoče znanstveno raziskavanje spravilo na dnevni red in je pri tem podal povsod natančno in temeljito, kolikor mogoče znanstveno razlago, ne da bi kaj škodoval praktičnim namenom učne knjige. Vsled tega je nekatere odstavke predelal popolnoma, mnoge je bistveno spopolnil, največ pa znatno pomnožil z znanstvenimi razmotrivanji — tako da ima šesta izdaja čisto novo obliko.

Ker so moderni in krščanstvu sovražni naravoslovci sami že spoznali svoje zmotno in napačno stališče napram bibliji, se je dr. Selbst oziral v prvi vrsti na zgodovinsko in arheološko vedo, ki hoče s svojimi drznimi trditvami ovreči pristnost in samostojnost svete zgodovine. Zato obravnava v obširnem uvodu, ki temelji na Leona XIII. okrožnici o biblijskih študijah, pojem in pomen biblijske zgodovine, podrobno očrta razmerje biblijske zgodovine do znanosti v splošnem, posebej pa do naravoslovja in zgodovinske vede, ki vodi sedaj glavni boj proti nji. Pisatelj kritično obdela t. z. zgodovinsko - kritično metodo, zavrača različne njene sisteme, zlasti „babilonizem“, ki izvaja vso kulturo in religijo starega sveta iz Babilona. Končno pa pozitivno utemeljuje zgodovinski značaj svetopisemskega pripovedovanja in zavzame tolerantno stališče napram raznim znanstvenim vprašanjem, ki se dajo razmotrivati brez nevarnosti za vero v božje razodetje in inspiracijo svetih knjig. — Za uvodom sledi vsa zgodovina starega zakona od pentatevha pa do zadnjih Makabejcev. Pri vsakem odstavku se kaže izredno spretna in veščta roka učenega predelatelja, ki se ne izogiblje nobenemu aktualnemu svetopisemskemu vprašanju, ampak odgovarja na vsako kratko, zanesljivo in splošno razumljivo, poslužujoč se mnogobrojne najnovejše in najboljše literature.

Drugi del, novi zakon, je priredil prof. dr. Jak. Schäfer, ki se je ravnal po istih načelih kakor njegov tovariš pri prvem delu. Tudi ta se je potrudil

ustreči vsem znanstvenim zahtevam, ki jih mora v naših časih izpolniti biblijska ročna knjiga. In te niso skromne. Izza pete izdaje tega dela (l. 1891.) se je na katoliški in akatoliški strani silno veliko napisalo in razpravljalo o življenju in delovanju Jezusa Kristusa, o praksiščanstvu in apostolski cerkveni dobi, o postanku posameznih knjig novega zakona in o kanonu, o geografiji in topografiji svete dežele in tozadevnih arheoloških vprašanjih. Dr. Schäfer pa pozna izvrstno vso to obširno literaturo in je Holzammerjevo peto izdajo tako temeljito spopolnil, da ne zadostuje samo vsestranskim potrebam biblijskega pouka, ampak tudi točno in zanesljivo orientira o biblijskem študiju. Pisatelj je dodal nekaj popolnoma novih oddelkov: na najnovejših znanstvenih pridobitvah sloni temeljita razprava o posameznih evangelijih in o sinoptičnem problemu; fino in elegantno brani pristnost in verodostojnost evangelijev proti različnim hipotezam starih in novih racionalistov in spretno zavrača vplive babilonizma in budizma. Na novo je predelana zgodovina kanona nove zaveze in uvod v „Dejanja apostolov“. Znatno pomnoženi in izboljšani so odstavki o pavlinskih in katoliških pismih, o Petrovem bivanju v Rimu, Marijinem vnebovzetju, eksegetične razlage in opazke i. dr.

Delo dela čast najnovejši katoliški literaturi. V njem najdeš o vsakem učenjaškem vprašanju zaželjeno pojasnilo, ki se vedno in povsod tesno naslanja na nauk učeče cerkve. Znanstvena literatura je čudovito izčrpana, in sicer ne le biblijska v ožjem pomenu besede, ampak tudi zgodovinska, naravoslovna, arheološka, apologetiška, eksegetiška in dogmatiška, tako da to delo samo nekako nadomešča celo teološko knjižnico, ker nudi iz vseh teh polj skrbno zbrana raziskavanja in najnovejše pridobitve, ki neizpodbitno potrjujejo biblijsko resnico in uničevalno pobijajo ugovore brezverske znanosti.

Tudi kdor iz praktičnih namenov poseže po tem delu, hoteč dobiti poljudno in razumljivo razlago ali pa porabiti vsebino za premišljevanje, dobi dovolj primerne tvarine. Homiletu so pred vsem dobro došli številni heortološki podatki in kratki pa pregnantni izreki cerkvenih govornikov in svetih očetov. Kar pa vrednost ročne knjige k biblijski zgodovini posebno povišuje, so mnoge umetniško dovršene slike, zemljevidi in načrti, ki imajo to prednost, da so vse reprodukcije z dejanskim, resničnim ozadjem in vsled tega lahko služijo katehetu kot izborna nazorna sredstva. Skratka: Delo je izvrsten, praktičen pripomoček k vsestranskemu globokemu umevanju božjega razodetja stare in nove zaveze.

K.

Družba sv. Cirila in Metoda nas prosi, da objavimo to-le naznanilo: Knjižnica rajn. Iv. Vesela, trnovskega dekana, ki jo je podedovala družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, se bo sedaj v prid družbi podrobno prodala. Krasna knjižnica obsega nad 1100 knjig v okoli 1500 zvezkih iz vseh strok človeškega znanja. Posebno opozarjamo na veliko izbiro bogoslovnih del. Imenik s cenami izide v kratkem in se bo razposlal raznim kupcem le na zahtevo, ako se po dopisnici oglasé pod naslovom: „Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“